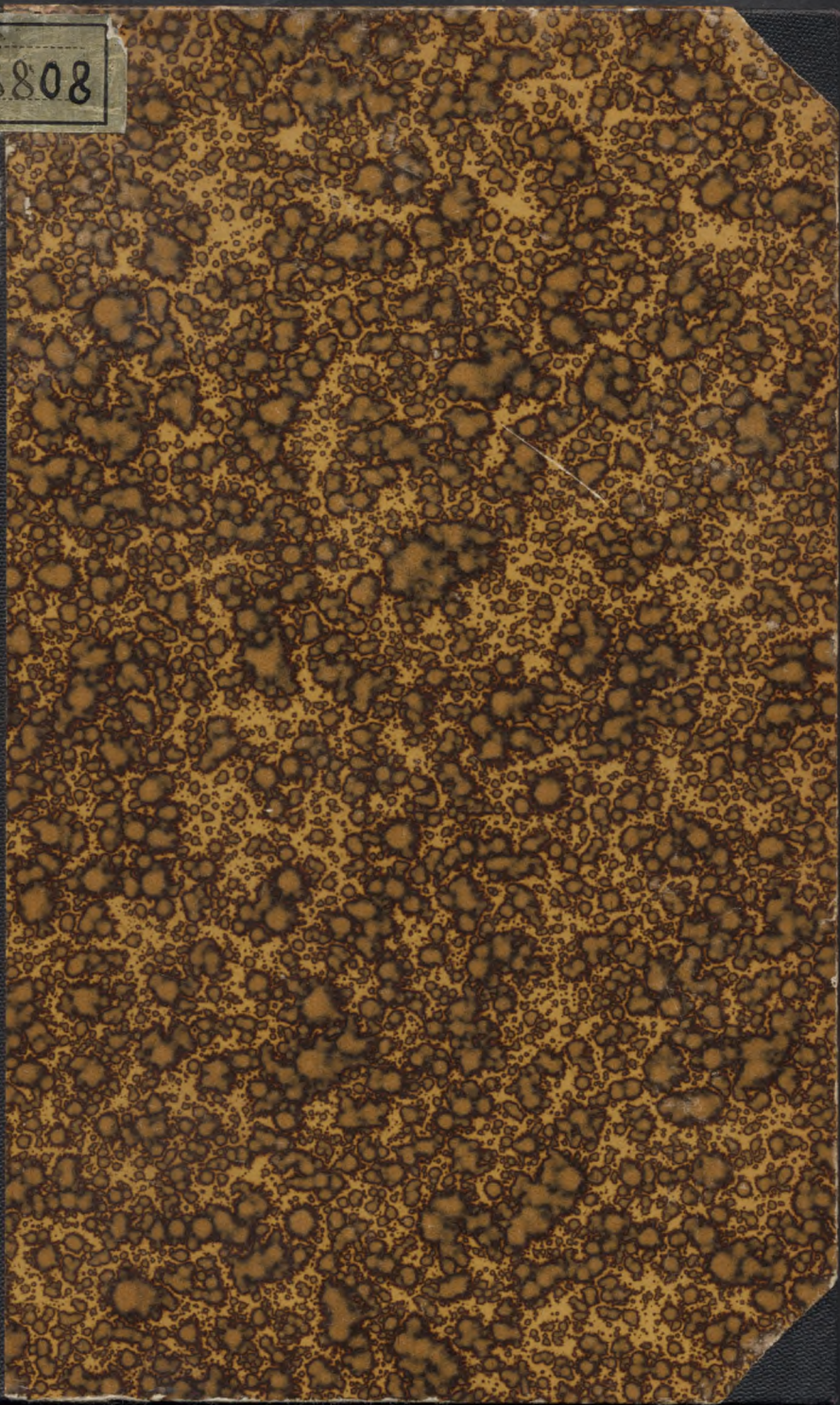
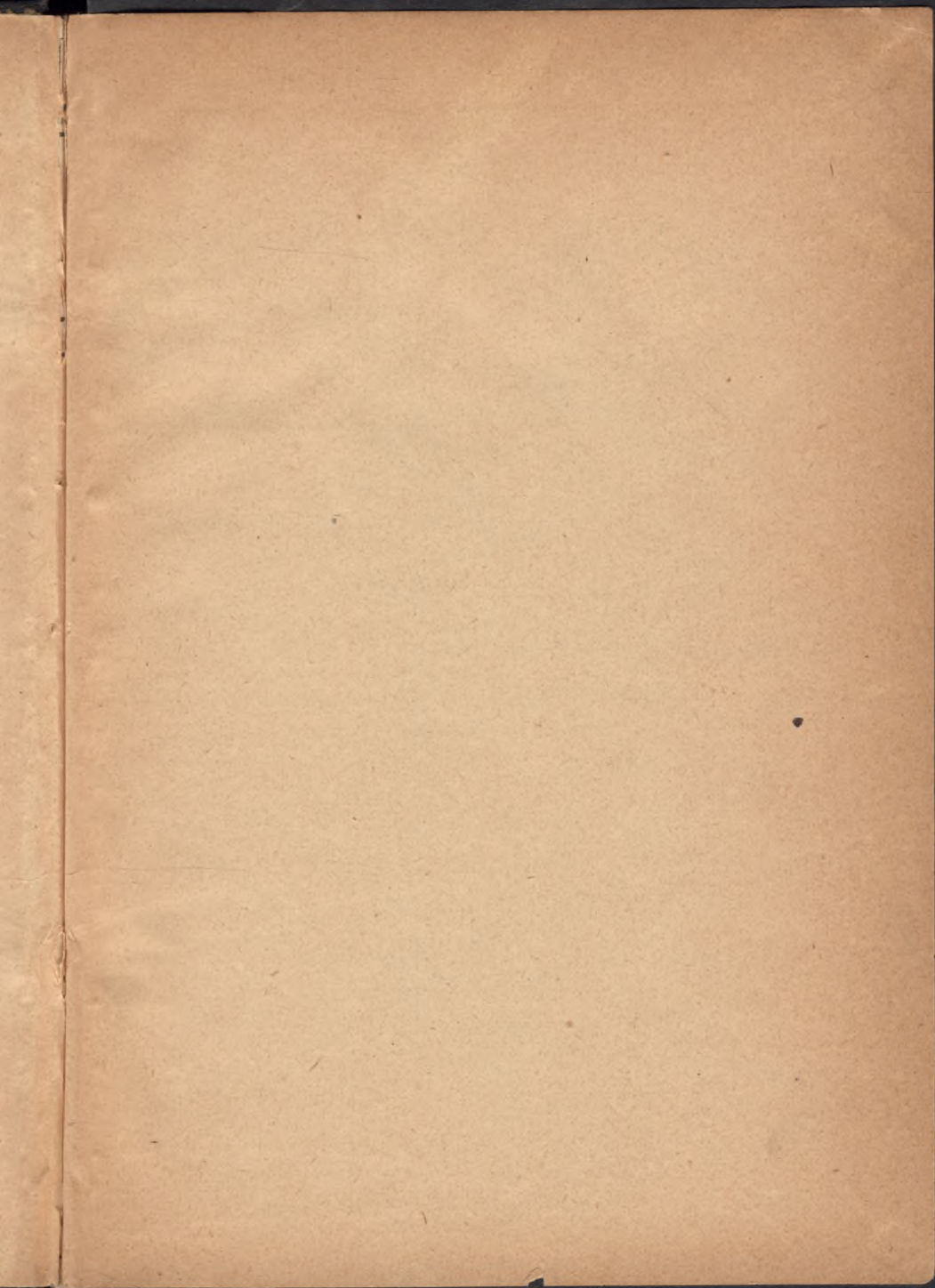

88808

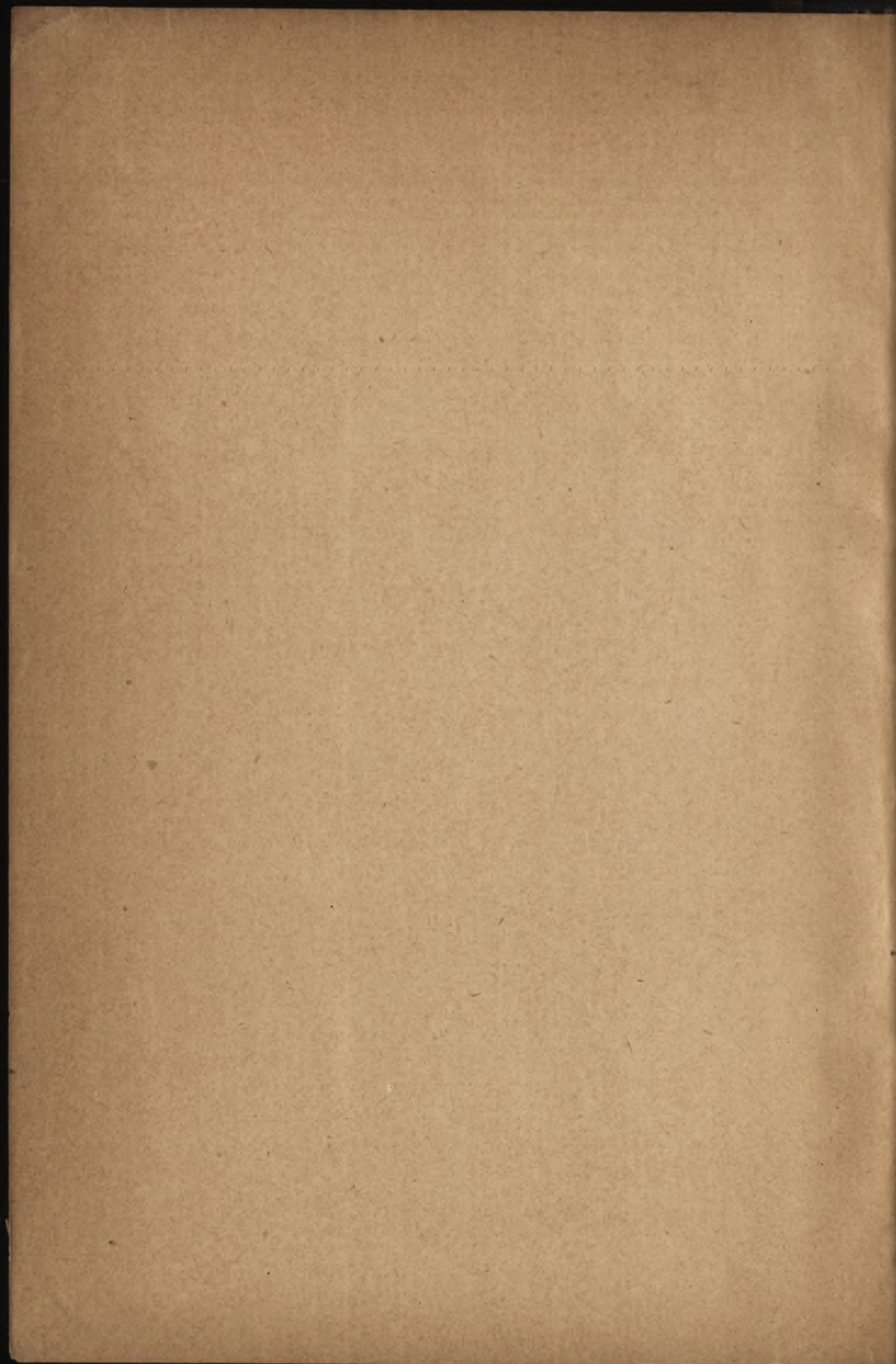

~~E. R.~~

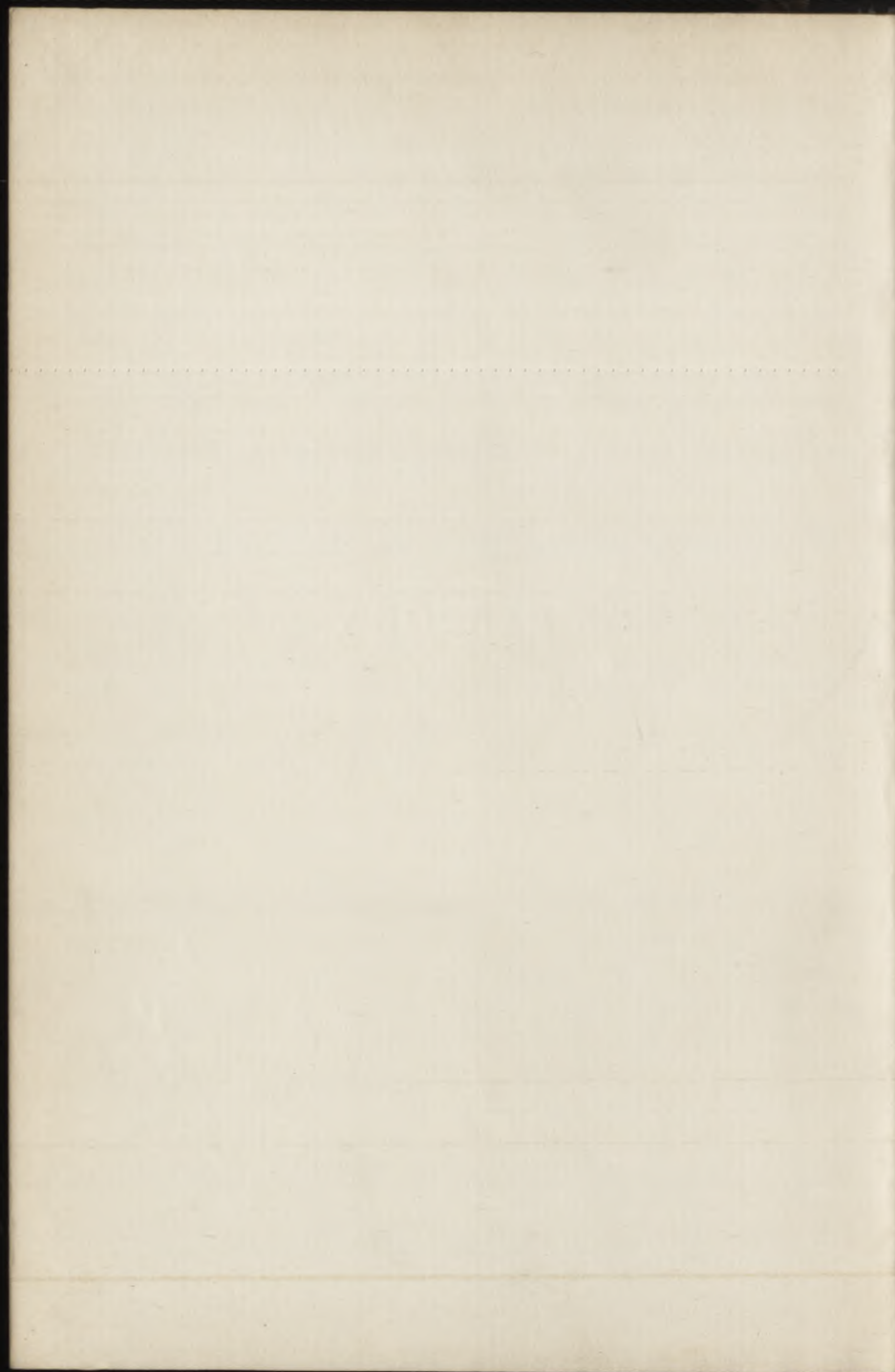

63 fr.

AZ EZREDES

HERCZEG FERENC

AZ EZREDES

VIGJÁTÉK HÁROM FELVONÁSBAN

BUDAPEST 1914
SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA
VI., Andrásy-út 16.

~~P.O. 20/40~~
880

Az előadás joga dr. Marton Sándornál (Budapest,
IV., Bécsi-utca 1.) szerezhető meg.

*

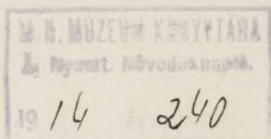
Minden jog, a fordítás joga is fenntartva.

*

Színpadokkal szemben kézirat.

88808

SZEREPLŐK :

A konzerv-Huston

Kate, leánya

Husztty

Stefi } *leányai*

Pálma }

Guidó, Stefi ura

Az ezredes

John

A hidalgó

Karmen

Bill

Martin szomszéd

A konzul

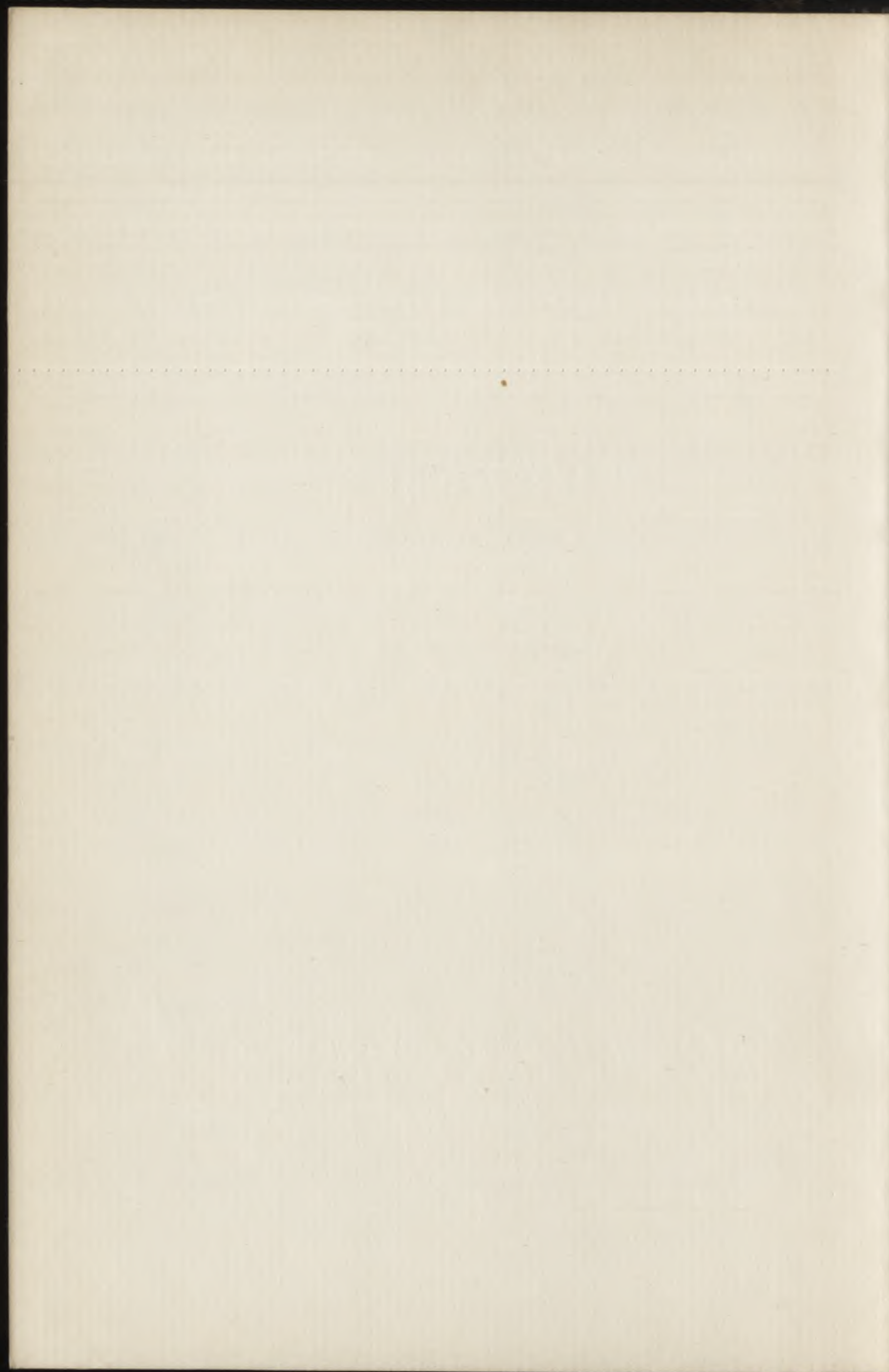
Az amerikai rendőr

A magyar rendőr

Erzsi szobaleány

Farmerek

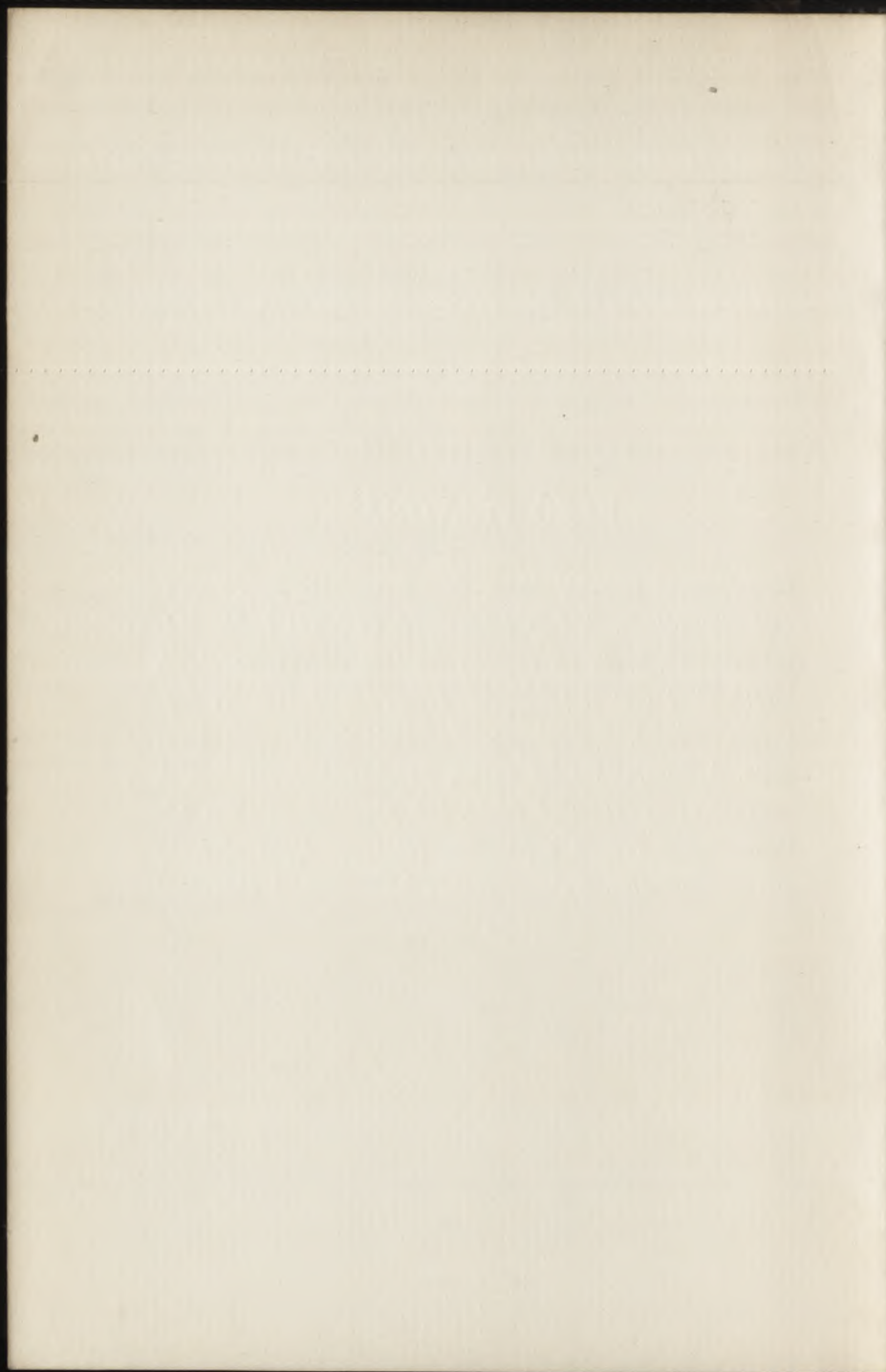
Az I. felvonás az Egyesült Államok egyik nyugati államában, a II. és III. a magyar tengerparton történik.

ELSŐ FELVONÁS.

Hall Huston nyaralójában, Észak-Amerika egyik nyugati államában. A ház farmszerű és fából épült. Háttul falépcső, mely az emeleti hálósobákhoz vezet. A lépcső alatt van a főbejárat. Jobbra ajtó Huston dolgozószobájába. Tolóablak. Téglából épült nagy kandalló. A kandalló előtt asztal, kerevet, karosszékek. A zongorán egy csavargó ócska kalapja. A kandallón pálinkás üveg. Mikor a függöny fölmeleg, éjjeli sötétség van a színpadon. Kulcscsattanás hallatszik. A főbejárat ajtaja nyílik.

ELSŐ JELENET.

Huston, Kate,* Martin.

(Huston, Kate utiruhában vannak, Kate kis kézitáskát tart a kezében.)

Kate (Martinnal az ajtóban marad): A kandallón lesz . . .

Huston (a sötétben keresgél): Itt . . .? No tessék, most feldöntöttem valamit . . . egy üveget . . .

Kate: Megvan?

Huston: Dehogy van! Ördög vigye ezt a sötétséget!

Kate (szeliden): Apa, kérem, ne káromkodjék.

Huston: Én nem káromkodom, én csak mérgelődöm. (Kiabál:) Hol a gyufa?

* Ejtsd Khét-nek.

Martin: Talán a zsebében, szomszéd úr.

Huston (bosszúsan): A zsebemben! Ugyan kérem, micsoda ötlet ez? Mért nem mindjárt a . . . (hirtelen megenyhül:) No nézd és itt van! (Meggyújt egy gyertyát, melyen aztán Kate meggyújtja a másikat.)

Martin: Én csak holnaputánra vártam önöket a nyaralóba.

Kate: A jó Isten az idén korábban küldte ránk a nyári hőséget. (Kinyitja az ablakot.)

Huston: A város már utálatos . . . valóságos sütőkemence . . . Hirtelen kellett megugranunk. A podgyászt holnap hozzák utánunk a cselédek. Különben mi ujság itt a hegyekben, Martin szomszéd?

Martin: Holmi csavargó gazemberek fészkeltek be magukat az erdőbe . . .

Kate: Szomszéd úr, miért nevezi a szegény embereket gazembereknek? Nincs gazember, csak boldogtalan ember van.

Martin: Jól van, kisasszony. Ezek a boldogtalan emberek kilopkodják a sonkát a kéményből, de a rendőrbiztos mégis azt állítja, hogy én rémeket látok... Azt mondja, a whiskytől van . . . Pedig mostanában nem iszom sokat . . . A nyaralójukat azonban rendben fogják találni, Huston úr, vigyáztam a házra . . . (Óráját nézi.) Most már magukra hagyom önöket . . .

AZ EZREDES

Bizonyára fáradtak . . . Nekem is dolgom van még... Igaz, Huston szomszéd, ezentul másvalakire kell bíznia a nyaraló őrzését . . . Elhatároztam, hogy megint tengerre megyek . . . Reaktiváltatom magamat.

Huston: Mint hajószakács?

Martin: Mint konyhafőnök. Nem jó a semmittevés, az ember olyankor többet iszik a kelleténél. Jövő csütörtökön indulok első utamra a Babiloniával . . . New-York és Európa között jár . . . Modern hajó, 15.000 tonnás, villamos világítás, fürdők, Marconi. (Indul, visszafordul.) Ejnye, nem volna kedvük megnézni Európát? Nagyon mulatságos földrész.

Huston: Én éppen eleget láttam belőle, azért is hagytam ott 30 évvel ezelőtt.

Martin: De Kate kisasszony?

Huston (kitérően): Kate független, tehet, amit akar a pénzével.

Martin (Katehez): Éppen jó alkalom volna, a Babiloniával... Mert igazi lady csak az lehet, aki Európát látta. Én szívesen kalauzolnám. Az Eiffel-torony, a bikaviadatok, a galambok Velencében és a gárdatisztek Potsdamban... Érdemes megnézni. Tíz centért buzát vesz nekik és megeteti őket...

Kate: A gárdatisztek?

Martin: A galambokat.

Huston: A tisztek nem adják olyan olcsón.

Martin: Talán meggondolja a dolgot, Kate kasszony . . . Hát aludjanak jól, első éjjel!

Kate: Jó éjszakát! (Egyik gyertyával s a kézitáskával fölmege az emeleti lépcsőn.) Kinyitom a hálószobaablakokat is . . .

Huston (kezébe veszi a kandallón levő pálinkás üveget): Whisky! A. D. G.-Whisky! Hogy kerül ez ide? Kate! Ki iszik itt whiskyt, mikor én nem vagyok itt-hon? (Gyertyával a kezében a zongorához közeledik, meglátja az ócska kalapot, óvatosan kezébe veszi, megszeppenve néz körül, félénken:) Kate, Kate!

Kate (táska, köpeny és kalap nélkül, gyertyával a jobbik, kis könyvvel a balkezében izgatottan lesiet a lépcsőn): Apa! Nézze, a maga éjjeli szekrényén találtam. (Olvassa a könyv címét.) „Védőügyvéd a mellényzebben, vagy: Hogyan viselkedjünk a vizsgálóbíró előtt.“

Huston (a kalapot nézi): Itt idegen emberek jártak!

Kate: Odafenn az ágy alatt ismeretlen papucs áll, a paplan pedig gyűrött . . . Valaki aludt apa ágyában.

Huston: Az én ágyamban? A gazember!

Kate: Nincs gazember, csak boldogtalan ember van.

AZ EZREDES

Huston: Legyen másutt boldogtalan, ne az én ágyamban!

(Az ablakon át távoli fütty hallatszik.)

Kate: Hallotta?

Huston: Ezek ők, az erdei csavargók!

(Ujabb fütty, ezuttal közelebb.)

Kate: Közelebb jöttek!

Huston: Ide jönnek! Gyerünk!

Kate: Hová?

Huston: Hívjunk valakit . . . Embereket . . . Hívjunk segítséget . . . Menjünk Martin szomszédhoz . . .
(Huston a földre ejti a kalapot, Kate az asztalra teszi a könyvet, elfujják a gyertyákat, a sötétségben kézenfogva kisurrannak az ajtón. Holdvilág, madárének.)

MÁSODIK JELENET.

Ezredes, John.

Ezredes (könnyedén beugrik az ablakon. A sötétségben nagyon biztosan mozog, mint aki otthon érzi magát. Gyertyát gyújt. Az ezredes csavargó és rongyokban jár, de a rongyait bizonyos előkelőséggel viseli. Észreveszi a kalapot a földön. Bosszusan csóválja a

fejét és a kalapot visszateszi a helyére, a zongorára. Mikor a kis könyvet megtalálja az asztalon, haragosan dörög: „Disznóság“. Végignéz a ruháján, a dolgozó szobába megy átöltözni, a gyertyát az asztalon hagyja.)

John (szintén csavargó, a rongyaiban egy libéria maradványait lehet fölismerni. Aranypitykés groomdolmány, kockás nadrág, kemény fekete kalap, amely nagy az ő fejére. Beugrik az ablakon, leül a karosszékbe, lábait fölrakja az asztalra, ujságot vesz ki a zsebéből és olvasásba mélyed).

(A madárének elhallgat.)

Ezredes (aki odabenn kabátot váltott . . . de a másik kabátja is igen rongyos . . . kurtaszáru pipával a szájában visszajön): Halló, John! Te ma este már itt jártál egyszer?

John (az önkénytelen tisztelet jeleivel megváltoztatja helyzetét): Nem én, ezredes. Éppen most jöttem haza.

Ezredes: Gyertyafényt láttam az ablakban . . . Az erdőből láttam . . . Azután hirtelen elfujták . . . Hát mi ez? A szobákban is gyalázatos rendtelenség . . . Itt idegen emberek jártak . . .

John: Szemtelenség! Csak csípjek meg egyet!

Ezredes: Mert mindig nyitva hagyod az ablako-

AZ EZREDES

---

kat! Óvatosabbnak kell lenned. Tudhatnád, hogy az erdőben mindenféle gyanus nép kószál.

John: Igen, jönnek már a nyaraló családok a városból. Micsoda tolakodó népség!

Ezredes: Csőcselék . . . A meghívásomat átadtad a hidalgónak?

John: Átadtam. Rögtön itt lesz a hitvesnőjével. Jaj de csinos Karmen az új nyári toilettejában! Valami kis „srác“ lakik velük, azt is magukkal hozzák. (Kivülről halk fütttyentés.) Jönnek már!

HARMADIK JELENET.

Előbbie, Hidalgó, Karmen, Bill.

Hidalgó (bemászik az ablakon): Jóestét, gentlemen!

Karmen (bedugja egyik lábát, szégyenlősen): Kérem ne nézzenek ide!

John: Majd segíték . . .!

Hidalgó (szigoruan Johnhoz): Az az én dolgom!

Karmen (beugrik).

Bill (voltageirozva beugrik a szobába).

(Mind a hárman csavargók. *Hidalgó* kurta spencert,

vörös kendőt visel, tengerész-sapkát. Karmen — csinos fiatal nő — színes spanyolos vállkendőt és kerek szalmakalapot visel. Bill 15—16 éves suhanc, igen hosszú szalonkabátot, alatta trikóinget, tulhoszszu, bő nadrágot visel, a nadrágot, mely a melléig ér, egy keresztbe kapcsolt nadrágtartó fogja.)

Ezredes (monoklival nézi Karment): Ön elegáns, mint mindig, szenyora!

Karmen: Maga pedig udvarias, mint mindig, colonel.

Hidalgó: Engedje meg, hogy bemutassam Bill öcsémet. Tehetséges fiatalember, bár keveset fordult még meg a társaságban. (Billhez:) Ő a híres ezredes, akiről annyit beszélnek az erdőben.

Karmen: Bill szokta nekünk a füstölt sonkákat szállítani.

Bill: A legjobbak a rendőrbiztos kéményében vannak.

John (Bill vállára teszi kezét): Az ön édesapjával együtt dolgoztam Bostonban. Bámulatosan könnyűkezü ember volt.

Hidalgó: Az öreg úr most félesztendőre visszavonult a közélettől.

Ezredes: Foglaljanak helyet kérem. (Johnhoz:) A frissítőket, John! (John jobbra el.)

Bill (a hintaszékbe ül, mikor az meglódul alatta, ijedten fölugrik, más székbe ül).

Ezredes (kulccsal kinyit egy falifiókot a bal oldalon, szivaros dobozt vesz elő, vastag havannákkal kínálja meg *Hidalgót* és *Billt*, a szivaros dobozt azután újból elzárja).

Karmen: Igaz, hogy holnap már elhagy minket, colonel?

Ezredes: Átengedem a lakást *Huston* úrnak, a nyaraló tulajdonosának. Ő elsején szokott érkezni.

Karmen: Igazán kár. Ha maga elmegy, sokat fog veszíteni a társasélet az erdőben. És hol fogja a nyarat tölteni?

Ezredes: Nagyon megkedveltem *Huston* úr otthonát és azért, ha ő idejön a villába, én majd a városi lakásába megyek.

John (fatálcán négy különféle alaku, papírral be dugaszolt pálinkás üveget hoz, sorra kínálja a társaságot): Ezt vegye szenyora, ebben édesség van!

Karmen: Köszönöm.

John (az asztalra teszi a tálcát, ő maga a kandelón álló üvegből iszik).

Ezredes: Önök hol fogják a nyarat tölteni?

Hidalgó: Művészi körutat tervezünk a délvidé-

ken . . . (kezével a verklizés gesztusát csinálja:) Én muzsikálok . . . Karmen táncol.

John (Karmenhez): Ha egyszer én muzsikálhatnék önnek . . . (Verklizést mutatja.)

Hidalgó (szigorúan): Az az én dolgom!

Bill: Én tengeri fürdőbe megyek.

John: Kágylókereskedés?

Bill: Nem . . . én bűvár vagyok. Mindent kihozok a tengerből, amit beledobnak. Leginkább tízcentes darabokat.

Karmen: John úr még nem mondta el, hogy mit csinál a nyáron.

John: Még nem határoztam. Van két szerződési ajánlatom. Az egyik egy vasuti részvénytársaság, a másik egy nagy hotel-vállalat részéről. A vasuti társaság olyan társaság, amely a vasuton dolgozik.

Karmen: A hotel-vállalat pedig olyan vállalat, amely hotelekben dolgozik. Szóval: ön mindenképpen hű marad a kuffer-szakmához. Eszerint a mai est tulajdonképpen búcsú-est?

Hidalgó: Az őszi viszontlátásig! (Mind kocintanak.)

John (Karmenhez epedve): Ha ön tudná, menyora, hogy milyen nehezemre esik a búcsú . . . (Karmen vállára hajtja a fejét.)

Hidalgó (dühösen): John úr!

John (kissé megszeppen): De mikor olyan nehezemre esik a búcsú!

Hidalgó: Ön egy közönséges csavargó!

John: Ezt még senki sem mondta nekem! És tudja ön, hogy micsoda ön?

Hidalgó (fenyegetően): Ne merje kimondani!

John (az asztal tulsó végéről): Ön egy molyrágta spanyol őrgróf!

Hidalgó (kést vesz elő): Mondja ezt még egyszer!

John: Nem dolgozom refrénekkal.

Karmen (Ezredeshez): Vigyázzon! Ha ő apprehendál, akkor ő szúr!

Ezredes: Hidalgó, kérem, tegye vissza azt a szerzőszámot. Én azt unom, ha az emberek az én lakáson elvágják egymás torkát. (Miután Hidalgó habozik, keményen, de nyugodtan:) Legyen szíves, tegye vissza!

Hidalgó: Legyen, — de csak az ön kedvéért!

Ezredes: Köszönöm. És most fogjon kezét Johnnal.

Hidalgó: Előbb bocsánatot fog kérni Karmentől.

Ezredes (Johnra néz): Nos —?

John: Visszatette már? (Előrejön, Karmenhez:) Szenyora, engedje meg, hogy gondolataimban megcsó-

koljam az ön lábát, a legelegánsabb lábat, amely valaha rongyos cipőben járt.

Ezredes: Igazán nincs semmi értelme, hogy ti, akiket az egész világ kutyái kergetnek, még egymást is megmarjátok. A veszekedés luxusa gazdag embereknek való, ti ágról szakadtak tartsatok össze.

Hidalgó (kezet nyújt Johnnak): John, megengedem, hogy megcsókold Karment.

John (megöleli Karment): Igen, tartsunk össze! (Megcsókolja.)

Karmen (ezredeshez): Nagyon kedves volna, ha zongoráznék nekünk. Kérem szépen!

Ezredes: Szívesen. Bár a zongora már igen rossz. Nem értem, miért nem hangoltatja meg ez a Huston?! Talán azt várja, hogy én hangoltassam meg? (Zongorához ül.) Melyiket játszom? A yenkee-doodlet, vagy a Susa-indulót. Én kettőt tudok.

Karmen: Ön mindenhez ért!

Ezredes: Karmestere voltam egy női zenekarnak.

Bill (nagy buzgalommal belekezd): A bostoni javító-intézetben is van egy zongora . . .

Karmen: Csend!

John: És ha Martin szomszéd meghallja a zenét?

Ezredes: Martin ilyenkor már megitta a maga porció whiskyjét és azt fogja hinni, hogy hallucinál.

Karmen: A Susat kérem!

Ezredes (a zongoraverkli erőteljes és monoton ütemében játszik).

Karmen (nem bír magával): Gyere, Bill! (Ketten táncba kezdenek. Karmen egy méltóságos és kecses spanyol táncot jelez, Bill pedig groteszk apache-mozdulatokkal ugrál körülötte. A tánc igen rövid.)

NEGYEDIK JELENET.

Előbbieket, Martin.

Martin (bedugja fejét az ablakon): Ohohó! Mi az? Mi az?

(A zene tovább szól.)

John (Martinhoz): No nézd! Beleselkedik egy idegen ház ablakán.

Bill: Nem szégyenli magát?

Martin: Mit akartok itt? Kik vagytok?

Ezredes (hidegen): Martin, Martin . . . már megint sokat ittál és rémeket látsz?

Martin: No megálljatok, csavargók! (Eltűnik.)

Ezredes (abbahagyja a játékot, minden izgalom nélkül): Fáradjanak néhány percre a padlásra, lehet, hogy tényleg idejön.

(Az ezredes kivételével mind fölsurrannak az emeletre.)

John: A büffét vigyük magunkkal! (Magukkal viszik a pálinkás üvegeket. Megragadja az előre siető Bill kabátja szárnyát:) Mindig a hölgyet előre!

ÖTÖDIK JELENET.

Ezredes, Martin, Kate.

(Martin berohan, Kate a küszöbön marad, Ezredes a nyitott ajtó mögé lapul, úgy, hogy láthatatlan.)

Martin: Megugrottak! Régóta mondtam már, hogy csavargók fészkeltek be magukat az üres nyaralókba . . . De senki sem hitt nekem. A rendőrbiztos azt állítja, hogy rémeket látok . . .

Ezredes (nesz nélkül a jobboldali szobába osont, az ajtót betette maga után).

Kate: Ott! Az ajtó! Most ment be valaki!

Martin: Igen? Majd a szeme közé nézek annak a valakinek!

Kate (megfogja a kezét): Mít akar . . . Martin szomszéd?

Martin: Ha megadja magát, akkor megkötözöm.

AZ EZREDES

Ha renitens, akkor borjupástétomot csinállok belőle szarvasgomba nélkül. Engem ne féltsen, én boxoló-bajnok vagyok! (Jobbra el.)

(Odabenn a küzdők toporzékolása hallatszik. A küzdelem igen rövid ideig tart. Martin azután hirtelen kiperdül az ajtón. A haja föl van borzolva, a gallérja nyitva, a nyakravalója kibontva. Az ajtó megint becsapódik.)

Kate: Mi történt? . . .

Martin (öklével megfenyegeti láthatatlan ellenfelét): No megállj!

Kate: De Martin szomszéd, hiszen maga boxoló-bajnok?!

Martin: Igen . . . De ő dsiu-dsicsut tud. (Hátul el, a szín mögött.) Rendőr, rendőr!

HATODIK JELENET.

Kate, Ezredes.

Kate (mintegy hipnotizáltan nézi a jobboldali ajtót).

Ezredes (jobbról jön, kalappal a fején, pipával a szájában, megint az előbbi jelenetbeli kabátja van

rajta, a másik kabátját a karján viszi, mint felöltőt, azonkívül egy furcsa és rongyos kis kézitáskát hoz.

Ezredes (nyugodt udvariassággal megemeli a kalapját): Jó estét, Kate kisasszony! (Az ablakhoz megy, fölemeli a lábát, hogy kimásszék.)

Kate (utána szól): Kérem, kérem! Ön az az úr, aki az édesapám ágyában szokott aludni?

Ezredes: Szolgálatjára.

Kate: Mondja, kérem, hogyan vetemedhetett ilyesmire?

Ezredes: Hát hol aludjak? Hiszen a másik ágy az öné, kisasszony.

Kate (zavartan): Persze, erre nem gondoltam.

Ezredes (bosszusan): Ennek az egész zűrzavar-nak az ön édesapja az oka! Évek óta mindig június elsején szokott a villájába költözni . . . hát honnan tudjam én, hogy az idén már május 28-ikán fogja idehozni a fürgeteg . . . Az ilyen rendetlenségből mindig baj lesz . . . Jó estét, Kate kisasszony!

Kate: Honnan tudja, hogy engem Katenak hívnak?

Ezredes: Az arcképe ott függ az ágyam fölött, illetőleg Huston úr ágya fölött . . . „Szeretett papájának . . . hű Kate-je“. (Fölteszi monokliját.) A kép után itélve, azt hittem, hogy gesztenyeszínű haja van . . .

De nem baj. Sőt ellenkezőleg . . . (Leejti a monoklit. Mosolyogva, melegen.) Én különben nemcsak a külsejét, hanem a lelkét is ismerem némileg . . . Az íróasztala fiókjában megtaláltam a naplóját . . .

Kate: És elolvasta? Oh, milyen indiszkrécio!

Ezredes (szárazon): Magam is jobban szeretném, ha megengedhetném magamnak a diszkrécio fényűzését . . . De az csak gazdag embereknek való . . . Különben mondok valamit, Kate kisasszony. Ön a naplóját, sőt a szívét és a lelkét is bátran kiállíthatja üvegkirakat alatt. Aki meglátja, még a magam formájú csavargó is, tisztelettel meg fogja előtte emelni a kalapját. (Megemeli a kalapját.)

Kate: Mondja, kérem, hogyan sülyedt ilyen mélyre?

Ezredes: Mélyre? No lám! Én azt hittem, hogy a filozófia toronycúcsán állok.

Kate: Miért nem dolgozik?

Ezredes: Nem tudtam még megtalálni a nekem való munkakört.

Kate: Talán segítségére lehetnék . . . Majd szólok az édesapámnak . . . ő nagyon jó ember . . . Milyen munkához volna kedve?

Ezredes: Kormányzó, püspök, vagy mondjuk bankigazgató szeretnék lenni . . . Akkor szívesen dol-

goznám . . . De a kikötőkben talicskázni napi egy dollárért . . . nem, abból nem kérek! Isten önnel, Kate kisasszony! (Ki akar mászni az ablakon.)

Kate: Megálljon, kérem! Beszédem van önnel! Ajándékozzon nekem még egy rövid félórát.

Ezredes (leteszi a podgyászát és a kalapját, leül): Kérem, az egész nyaramat a rendelkezésére bocsáthatom.

Kate: Segíteni szeretnék magán.

Ezredes: Jó tanáccsal? Köszönöm. Raitam csak egy megfelelő életjáradékkal lehetne segíteni.

Kate (fenkölten, de bizonyos gyakorlottsággal): Figyeljen jól arra, amit mondok. Mondja, kérem, nem hall ön néhanapján egy belső hangot, amely így szól önhöz (más hangon): Mi is a neve?

Ezredes (aki érdeklődve hallgatta, mint valami színházi produkciót, rövid habozás után): Félix!

Kate: Amely így szól önhöz: Félix, Félix . . . nem jól van ez így!

Ezredes: De igen, mert nem is jól van ez így! De folytassa, kérem! Egészen érdekes.

Kate (diadalmasan): Oh, most már jó úton vagyunk! Nagyon jó úton! Mert a belső hang a lelki ismeret szava. És mikor szokta hallani?

Ezredes: Rendesen olyankor, mikor csinos nőt látok. Most is hallom.

Kate (meghökkenve nézi végig): De Félix úr!

Ezredes: Van valami, amit igazán fájdalmasan nélkülözök az életemben: az elegáns nők társaságát. Az én körömben a férfiak között sok derék fickó akad, de a nők, köztünk szólva, nem érnek sokat.

Kate: Az elegancia semmi, az erény minden.

Ezredes: Az erény nem egyéb, mint az elegancia egy válfaja. Az erény a nő legszebb fényűzése. Igazán elegáns csak erényes nő lehet. A nem erényes nő eleganciája talmi. Ha önhöz hasonló nőt látok, akinek a szíve olyan erényes és aki olyan finom kis topánkát visel a lábán, akkor azt mondom magamban: Flórián, Flórián...

Kate (behúzza a lábát a szoknyája alá és kijavítja): Félix!

Ezredes: Félix, Félix... nem jól van ez így!

Kate (szomorúan): Úgy látom, maga sokkal, sokkal mélyebben fekszik a bűn fertőjében, mint hittem volna.

Ezredes (szárazon): Nézze, drága Kate kisaszszony, hagyjuk ezt. Én tudom, hogy ön kicsoda...

Kate: Ki vagyok?

Ezredes: Az önkéntes lélekmentő-társaság elnöke. Hisz most is viseli a jelvényt!

Kate (némileg zavarban): Hát az igaz . . .

Ezredes: A lélekmentők gazdag, unatkozó hölgyek, olyanok, mint ön . . . Ha valahol skandalum történik, akkor kocsira kapnak és oda vágatnak, hogy kivegyék belőle a részüket. Önök úgy vannak a bűnnel, mint némelyik fukar ember a kártyajátékkal. Maga nem mer játszani, de másnak szívesen kibicel. Szenvedélyük, hogy megmentsék a züllött embereket. És mit értenek megmentés alatt? Azt, hogy megutáltatják velünk arany szabadságunkat és arra csábítanak minket, hogy dolgozzunk. Napi egy dollárért. Ez afféle sport, mint Kanadában a pisztráng-halászat.

Kate (megbotránkozik): Félix úr!

Ezredes: A halász lázba jön, ha egy kövér pisztrángot fog, ön pedig most magánkívül van, mert egy nagyszerű csavargó került a horgára.

Kate (könnyezéshez közel): Félix úr, ön kegyetlen és igazságtalan. Nálam ez nem játék, nem sport, hanem élethivatás. Én önben a felebarátomat, a testvéreimet látom . . .

Ezredes (gúnyosan): Igazán?

Kate: Talán az életemet is odaadnám, ha megmenthetném . . .

Ezredes: Igazán? Akkor mondok valamit. Ne az életét, csak egy csókot adjon nekem, egyetlen egy testvéri csókot, és én hinni fogom, hogy ez komoly dolog.

Kate: De Félix úr, jusson eszébe, hogy fiatal leány vagyok.

Ezredes: Ha vénasszony volna, akkor tárgyaltan volna a kérdés. De éppen azért, mert fiatal leány! Ha ilyen nő képes arra, hogy megcsókoljon egy semmiházt, egy ágrólszakadt csavargót, az komoly dolog. Kijelentem, hogy másképpen nem is engedem megmenteni a lelkemet, hanem tüstént fejest ugrom a romlottság fertőjében. Nos? Egy ... kettő ...

Kate: A mentőtársaság alapszabályai nem tudnak ilyen esetről.

Ezredes: Választmányi ülés elé akarja terjeszteni?

HETEDIK JELENET.

Előbbie, Huston, szomszédok.

Huston (aki fegyver gyanánt egy vasvillát tart a kezében, óvatosan kinyitja az ajtót és benéz. Mögötte

3—4 farmer külsejű ember, botokkal, puskákkal a kezükben).

Ezredes (Katehez, a belépőre mutatva): Lássá, ilyen az én szerencsém! (Hustonhoz gorombán:) Menjen ki és tegye be az ajtót!

Kate: De hiszen ez édesapa! . . .

Ezredes: Akkor jöjjön be és tegye be az ajtót!

Huston (int az embereknek, hogy várjanak kívül, bejön és beteszi az ajtót).

Kate (erőltetett vidámsággal): Apa . . . képzelje . . . ez az az úr, aki a maga ágyában szokott aludni . . .

Huston (megdöbbenve nézi Katet).

Ezredes (lojálisan): Sok idegen ágyban fordultam már meg, de az önére mindenkor hálásan fogok visszaemlékezni . . .

Huston (megdöbbenve nézi az ezredest).

Kate (mint fent): Ezt az urat t. i. a sors üldözi . . . Ő nem tehet róla . . . (Hízelegve Hustonhoz simul.) Ugy-e, apa, segíteni fog rajta? Ez emberi kötelessége...

Huston (szárazon): Légy nyugodt, — majd mindjárt segítek a baján, — tudom, hogy mivel tartozom olyan embernek, aki az ágyamban szokott aludni. (Odaadja Katenak a vasvillát, más hangon:) Hagyj magunkra, Kate.

Kate: De úgy-e, édesapa nem fog . . . ?

AZ EZREDES

Huston (szavába vág): Nem fogok.

Kate (az ajtóig megy, ott habozva megáll, apja intésére kimegy).

NYOLCADIK JELENET.

Ezredes, Huston.

Huston (szárazon): Kicsoda maga?

Ezredes: A nevem, az igazi nevem Marquis Lafayette . . . A nagy szabadsághős véréből származom, aki oly hőiesen harcolt az Egyesült-Államok függetlenségéért . . . Magam is katonatiszt voltam Európában, de menekülnöm kellett . . .

Huston (kiegészíti): Menekülnie kellett, mert párbajban megölte a tábornokát. Ugy-e?

Ezredes (elhallgat, csodálkozva méri végig).

Huston (piros kötésű kis zsebkönyvet vesz ki, lapozgatni kezd benne): Marquis Lafayette — lásd Lord Westminster — lásd Bibescó herceg . . . Kalandor körkben: az ezredes. (Olvas.) „Mint európai arisztokrata, katonatiszt, vagy művész szokott föllépni — néha azt mondja, hogy párbaj miatt kellett szöknie . . .“

Ezredes (kicsinylően legyint): A Pinkerton-féle Rendőri Almanach.

Huston: K kötet. — Kalandorok. (Zsebre teszi a könyvet.) Azt hiszem, maga magyar ember. A maga szemtelenségének van valami speciális honi zamatja, — mondhatnám: mélabús emlékeket kelt föl bennem. Hjah, a délibáb, a gémes-kút . . . Foglaljon helyet, kedves földim. (Kulccsal fölnyit egy falifiókot a jobb-oldalon, szivaros dobozt vesz elő, hogy megkínálja az ezredest.)

Ezredes (habozva leült, bizalmatlanul nézi *Hustont*): Uraságod is magyar?

Huston (nyájasan): Rágyujt? (Kinyitja a dobozt, csodálkozva:) Üres!

Ezredes (kulccsal kinyitja a baloldali falifiókot, kiveszi onnan a szivardobozt): Tessék, ez nem üres.

Huston: Köszönöm. Maga ott szokta tartani az én szivarjaimat?

Ezredes: A régi helyet már nagyon sokan ismerték és én nem szeretem, ha lopják a szivarokat. (Mind a ketten rágyujtanak.)

Huston: Nézze, vitéz ezredes, vagy hercegem, vagy márk. Én . . . nem is tudom, hogy tiszteljem?

Ezredes: Szólítson egyszerűen a nevemen . . . A nevem (rövid gondolkozás után) Pál . . . Igen, Pál. (Lendülettel:) Ez egyszerű név alá egy ősrégi család

utolsó sarja rejtőzik . . . (Huston arcába tekintve kijózanodik, száraz hangon:) Schlusz! Folytassa, kérem!

Huston: Nézze, Pál úr, beszéljünk okosan, szeretnék magának egy ajánlatot tenni.

Ezredes (hirtelen megijed): Ön is tagja a lélekmentő társaságnak?

Huston: Eszem ágában sincs.

Ezredes: Mert egyet mondhatok: a lelkemet nem engedem megmenteni . . . Nőktől, fiatal és csinos nőktől az ember még csak eltűri az ilyet — de már férfibertől nem.

Huston: Egy komoly üzletet akarok magának ajánlani.

Ezredes: Komoly üzletet — nekem? (Elneveti magát.)

Huston: Volna egy vállalatom, amit csak izé . . . szakképzett ember tudna nyélbe ütni . . . A maga szakmájából való ember . . . Már régóta keresek ilyen embert . . . Azért is van a zsebemben a Pinkerton Almanach.

Ezredes: K kötet, kalandorok.

Huston: Már tárgyaltam is egynéhánnyal a maga tisztelt kollégái közül, de egyik sem mutatkozott alkalmasnak . . . Ha már összehozott magával a véletlen, lássuk, hátha ezuttal több szerencsém lesz . . . Min-

denek előtt engedjen meg nekem néhány kérdést. Miből él maga mostanában?

Ezredes: Miből élnek az ég madarai?

Huston: Az nem érdekel, mert az ég madarai nem szívják az én szivarjaimat. Menjünk tovább. Van Európában olyan ország, ahonnan maga nincs kitiltva?

Ezredes: Ugyan kérem, hát hogyan volna? Nagyon sok van. Óriási sok van.

Huston: Példának okáért?

Ezredes (gondolkodás után): San-Marino. Görögország. Sőt Norvégia. No és a többi. No és mennyi van Ázsiában!

Huston: És hogyan vélekedik a magyar rendőrségről?

Ezredes: Kedvelem. Sok derült órát köszönhetek neki. Az ó-hazában különben nem volt komolyabb bajom a rendőrséggel, csak a katonasággal.

Huston (bizalmatlanul): A tábornok miatt, akit párban meg tetszett ölni?

Ezredes: Hiszen ha csak egy tábornokot öltem volna meg, azért még nem kellene bujdosnom. De én többet tettem. Nyakon ütöttem a kápláromat a front előtt. Ezért főbelőnek, ha idejében el nem párologok.

Huston: Hát akkor miért ütötte nyakon?

Ezredes: Cherchez la femme de chambre. Nálam

mindennek az asszony az oka. Minden okos és minden bolond dolognak, amit életemben elkövettem. Még annak is, hogy a világra jöttem. Ugy tudom különben, hogy az a pofon hadijogilag már elévült.

Huston: Akkor esetleg haza mehetne Magyarországra. Én is oda való vagyok. Most Hustonnak hívnak, de az apám Huszty volt. Harminc esztendővel ezelőtt kiforgattak odaát a vagyonomból, földönfutóvá tettek, csak azért, mert nem a családom gusztusa szerint házasodtam.

Ezredes: Drága kis világrész az az Európa!

Huston: Egy konyhaszolgálot vettem feleségül. Ezt az atyafiságom sohase tudta megbocsájtani.

Ezredes: Pardon, Kate kisasszony talán leánya a mosogató tündérnek?

Huston: Leánya.

Ezredes (lelkesen): Akkor nagyon jól tette, hogy feleségül vette. Az eredmény igazolja önt.

Huston: Ehhez magának semmi köze. Elég az hozzá: a családom kifosztott és kidobott. A vagyont, amit elloptak tőlem, azt nem sajnálom. Itt Amerikában megint megszedtem magamat. De van valami, amit szeretnék visszakapni tőlük: Kleopátra gyöngyei.

Ezredes: Kleopátra gyöngyei?

Huston: Az egy igen nagyértékű gyöngyészter.

Régi családi smuk. Jog szerint engem illetett volna, de az unokafivérem úgy elbúsulta magát a messallianceom miatt, hogy ellopta tőlem. Az ékszerről az a hír van elterjedve, hogy valamikor a híres Kleopátra királyné tulajdona volt. Örökség útján szállott reám.

Ezredes (tisztelettel): Ön leszármazottja Kleopátra királynőnek?

Huston: Nem egyenes ágon. Én az ékszert a nagyapámtól örököltem, akinél valaki elzálogosította. Zálogháztulajdonos volt. Nagyon szeretném visszaszerezni... a fejembe vettem, hogy Kate leányom nyakába akasztom... és nem is tudnék nyugodtan meghalni, ha előbb azt az európai bandát — az én drága rokonaimat — tisztességesen mellbe nem ütöm... de nem vagyok barátja a pereskedésnek. Utálok mindenféle birói eljárást.

Ezredes: Egészen az én esetem. Mennyire értem!

Huston: Én egyszerű ember vagyok; szeretem az egyenes utat...

Ezredes: Szóval vissza akarja lopatni Kleopátra gyöngyeit.

Huston: Ez az.

Ezredes: És engem akar megbízni a megtisztelő föladattal.

Huston: Úgy van.

KILENCEDIK JELENET.

Előbbiek, Kate, szomszédok.

Kate (kinyitja az ajtót, a fegyveres szomszédok még ott állanak a folyosón).

Kate: Édes apa, sikerült már Félix urat a jó útra téríteni?

Huston: Ezt az urat Félixnek hívják?

Ezredes: Tulajdonképpen Péter a nevem, inkább Péter.

Huston: Nekem Pált mondott?

Ezredes: Persze, Péter, Pál, Félix . . . nekem több nevem van.

Huston (Katehez): Még nem végeztünk, leányom, de szépen haladunk.

Kate: Oh bár sikerülne megmentenünk ezt a jámbor lelket!

Huston: Kate, kínáld meg a szomszédokat valami itallal, azután kívánj nekik jóéjszakát.

Kate: Már hoztam nekik málnaszörpöt, de nem akarnak inni. (Beteszi az ajtót.)

TIZEDIK JELENET.

Ezredes, Huston.

Ezredes: Elvben nincs kifogásom az üzlet ellen. De térjünk át a részletekre. (Jegyzőkönyvet vesz ki és jegyezget.) A gyöngykedvelő unokatestvér nációnáléja?

Huston: Huszty Sándor. Tőkepenzes. Az én tőkém kamataiból él. Télen Budapesten lakik. Most nyáron fiumei villájában él.

Ezredes: Hasonlít önhöz?

Huston: Nagyon furfangos zsvány.

Ezredes (bólint): El tudom képzelni.

Huston: Előre figyelmeztetem, hogy könnyebb lesz kilopni az aranyplombát a szájából, mint Kleopatrá gyöngyeit a kasszájából.

Ezredes (arrogánsan): Na, ez dilettáns beszéd. Családi állapota?

Huston: Özvegyszer, két leánya van. Az egyik férjes asszony. A detektíviroda, amelytől információimat kaptam, elküldte nekem a leányok arcképét is. Az asszonynak szakasztott olyan szeme van, mint az én Kate leányomnak.

Ezredes (jegyezve): Az neki jó. Két leány: tehát

két nyitott ajtó vezet a házba. Mit gondol, tud az ön kuzénja önről valamit?

Huston: Az nem törődik velem. Alkalmasint azt hiszi, hogy végleg elzüllöttem.

Ezredes: Elég! (Zsebreteszi könyvét, fölkel, gondolkozva járkál.)

Huston: Mondja csak kérem . . .

Ezredes (csendre inti, szigorúan): Üljön le és ne háborgasson! (Tovább gondolkodik, végül megáll előtte:) A tervem kész. Én t. i. intuitív tehetség vagyok. Mindenekelőtt meg kell telegrafálni a lapoknak, hogy önt megütötte a guta, meghalt . . .

Huston: Én? Föltétlenül szükséges az?

Ezredes: Föltétlenül. Én azután meglátogatom Huszty Sándort Fiumében.

Huston: Mint kicsoda?

Ezredes: Bizza rám a részleteket. (Föl-alá jár.) A leányt mindenesetre magamba fogom szerettetni . . . Szükség esetén az asszonyt is . . . Ne legyen Sándor a nevem . . .

Huston: Pál!

Ezredes: Ne legyen Pál a nevem, ha egy héten belül meg nem szerzem a gyöngyöket. (Megáll Huston előtt:) Ruhatárra és utifölszerelésre lesz szükségem. Mint amerikai milliomos fogok utazni.

Huston: Vannak ám takarékos milliomosok is.

Ezredes: Tudom, olyan milliomosok, akiknek millióik vannak. De akinek semmije sincs, az nem lehet takarékos, mert különben hogyan higgyék el neki, hogy milliomos? A komornyikomat mindenesetre magammal kell vinnem.

Huston: És ha legitimációkat kérnek magától?

Ezredes: Dilettáns beszéd. Ha akarom: Roosevelt-től is lesz sajátkezű ajánlólevelem.

Huston: Hanem hátra van még egy fogas kérdés. Tegyük föl, hogy sikerül ellopni . . .

Ezredes: Visszaszerezni!

Huston: Hogy sikerül visszaszerezni unokabátyámtól Kleopatra gyöngyeit, ki kezeskedik nekem arról, hogy nem fogja tőlem is — elszerezni?

Ezredes: Egy gentleman szava semmi?

Huston: Az jó, de mellékesen szeretnék valami . . . valami kézzelfogható biztosítékot is . . . Kellene valami, amivel magát a kezemben tarthatom . . . Tetszik tudni? A kollégái is mind a gentleman szavukat ajánlották, azért is maradt abba a dolog. Nem tudom, megértett-e?

Ezredes: Tökéletesen. (Kinyitja a koffert, amely teli van értékpapirokkal, egyet Huston elé tesz.) Teszi ez?

Huston (meglepetten fűttyent): Hiszen ez az angol bank részvénye.

Ezredes: Az. A kufferem teli van ilyenekkel.

Huston: Hallja . . . hol szerezte ezeket?

Ezredes: Csak semmi gyanúsítás. Korrekt úton jutottam hozzájuk. Egy jóbarátom adta emlékül. Én egy szép pipával revansiroztam magam. Az illető barátom kiváló grafologus volt, sajátkezüleg készített ilyeneket az elmúlt télen, itt, az ön íróasztalán.

Huston (a papirt nézve): Most már elhiszem, hogy magának Rooseveltől is lesz ajánlata. Jól van! Én megveszek magától néhány részvényt. Adok értük annyit, hogy kistaffirozhatja magát és megjárhatja Európát. De előre figyelmeztetem: ha be akar csapni, akkor nincs pardon. Magára uszítom az angol bank detektívjeit.

Ezredes (derülten): Az mulatságos lehet?

Huston: Majd nyugtát ad nekem, menjünk a dolgozószobámba.

Ezredes: Pardon, valami megbízást kell adnom a komornyikomnak. (Két ujját a szájába teszi és fűttyent.)

Huston: Mi az? Mit csinál?

Ezredes: Csöngetek a komornyikomnak.

TIZENEGYEDIK JELENET.

Előbbiek, John.

John (harisnyában, a cipőjét a kezében hozva, nesztelenül megjelenik fönn a lépcsőn, meghökkenve nézi *Hustont*): Parancs?

Ezredes: *John*, kérlek, ments ki a vendégeimnél... Közbejött akadályok miatt le kell mondanom a mai szoárét, — csak egy óra múlva láthatom őket... a régi kőbányában... Majd odavezeted őket...

John: Igenis, ezredes úr. (Eltűnik az emeleten.)

Huston (aki dermedten nézte a jelenetet): Hallja, hol vannak azok a vendégek?

Ezredes: Jelenleg a maga padlásán.

Huston: Azt mondom, vigye el őket! Én nem kérek a társaságukból!

Ezredes: Biztosíthatom, ők sem a magáéból.

TIZENKETTEDIK JELENET.

Előbbiek, Kate.

Kate (nesz nélkül belép a főbejáraton, észrevétlenül megáll az ajtó mellett).

Ezredes (Hustonhoz): De nem mondta még, hogy mi lesz a tiszteletdíjam, ha visszaszerzem Kleopátra gyöngyeit?

Kate (egy ijedt mozdulatot tesz).

Huston (észreveszi Katét, némi zavarral az ezredeshez): Majd odabenn... (Jobbra mutat.)

Ezredes (aki nem vett tudomást Kateről, kinyitja az ajtót, előretessékeli Hustont): Tessék, én itthon vagyok...

Huston (előretessékeli az ezredest): Vettem észre. De most már én szeretnék itthon lenni.

Kate (előrelép, rosszul leplezett izgalommal): Apa ... mit végzett Félix úrral?

Huston: Hát... végeztünk... Elég jól végeztünk... Adtam neki foglalkozást, amellyel pénzt kereshet, ha megbecsüli magát...

Kate: A gyárban?

Huston: Nem, a gyárban most nincs üresedés...

Hanem Európába fog menni... (Óráját nézi, az ezredeshez:) Ha a hajnali vonattal indul, akkor még elcsípheti a gőzöst.

Kate (megragadja Huston karját): A Kleopátra gyöngyeiért küldi. Ne tagadja! El akarja vele lopatni. Oh, tudom, magának ez régi rögeszméje. De nekem nem kellenek a gyöngyök. Annyira sem becsülöm őket, mint a kavicsot. Hát érdemes ezért egy ember lelkét elveszejteni? Apa, apa, ez borzasztó!

Huston: Mit beszél a prücsök? Ez az egész dolog egyáltalában nem tartozik rád! Ez nem lélekmentés, nem jótékony-egylet, hanem komoly ügy, üzlet, és én kikérem magamnak, hogy te beleüsd a pisze orrodát az én üzleteimbe! (Haragosan jobbra el.)

TIZENHARMADIK JELENET.

Ezredes, Kate.

Kate (könnyeivel küzködve): Mondja, kérem, nem szégyelli magát?

Ezredes (feszengve áll előtte): Egyébként nem tartozom ugyan a szégyenlős természetű emberek közé, de most bevallom, közel vagyok hozzá...

Kate (halkan, melegen): Igérje meg, hogy nem teszi meg!

Ezredes: És mire lesz az jó? Arra, hogy a lélekmentők évkönyvében egy jó útra tért csavargóval többet mutassanak ki?

Kate (összekulcsolt kezekkel): Igérje meg!

Ezredes: És akkor megcsókol?

Kate (inkább szomorúan, mint haraggal): Ah, már megint?

Huston hangja a szín mögött: „Péter úr! Pál, vagy Félix!”

Ezredes: Nézze, *Kate* kisasszony, én talán tudnék más lenni, mint amilyen vagyok. De aprópénzzel nem lehet megvenni a lelket. Egyáltalában: aki meg akar nyerni egy emberi lelket, annak rá kell reszkíroznia a magáét. Tucatjával, en gros, én nem vagyok kapható. (Jobbra el.)

Kate: Szegény ember! De meg fogom menteni!
(Az asztalhoz szalad, egy író tollat vesz a kezébe, leül és táviratot ír.)

TIZENNEGYEDIK JELENET.

Kate, Martin, Rendőr.

Martin (behozza a rendőrt): Jöjjön csak, jöjjön! Ez az úr, a rendőr úr, nem akarja elhinni, hogy itt csavargók járnak. Pedig a kisasszony a tanúm, hogy tetten értünk néhány gazembert, amint éppen erőszakot követtek el egy idegen zongorán.

Rendőr: Igaz ez, Kate kisasszony?

Kate (búsan): Semmiféle gazembert nem láttam, csak egy nagyon szerencsétlen embert az édesapám társaságában. (Tovább ír.)

Rendőr: Lássá, Martin szomszéd, jobb volna, ha kevesebbet innék, akkor nem zaklatná hiába a hatóságot... (Haragosan a főbejáraton el.)

TIZENÖTÖDIK JELENET.

Kate, Marton.

Martin (haragosan a rendőr után): Hallja, kérem, ezt kikérem magamnak!

Kate (leszakítja a lapot a blokkról, odaadja Mar-

tinnak): Martin szomszéd, kérem, adja föl ezt a táviratot. Az én számlámra.

Martin (olvassa): „Amerikai követség — Magyarország . . .“

Kate: Európában van.

Martin: Tudom, mindjárt ott Törökország mellett . . . (Olvassa:) „Huszty Sándor vigyázzon Kleopátra gyöngyeire, mert el akarják lopni. Bővebb magyarázat a Babilóniával érkezik.“ (Szól:) Babilónia? Hiszen az az én hajóm!

Kate: Martin szomszéd, én önnel megyek Európába. Nem maradhatok tovább ebben a házban. Látni akarom a bikaviadalt, a galambokat, a gárdatiszteket és — (sírva fakad) az Eiffel-tornyot . . . (Martin vállára hajtja fejét.)

Martin (kacéran): És mivel szeret lelkeket menteni, útközben megmenthet engem is. Én egy kicsit iszom.

Kate (meghökkenve visszalép): Az alkoholizmus az öreg Wilsonné specialitása. Ha akarja, szólhatok neki. Én csak nagyobb dolgokkal foglalkozom (Főbejáraton el.)

Martin (sértődve): Na ja, hát postakocsit nem rabolhatok ki a maga kedvéért!

TIZENHATODIK JELENET.

Martin, később John, Hídalgó, Karmen, Bill, végül Ezredes.

Martin (amióta belépett a szobába, rögtön fölfedezte a pálinkás-üvegeket és mialatt *Kate*-tel beszélgetett, nagy érdeklődéssel szemlélte az üvegeket, némelyiket a kezébe is vette. A figyelme most újból az üvegek felé fordul, egyiket a kezébe veszi és nagyot húz belőle. Mialatt iszik, az emeleten levő csavargók lejönnek a lépcsőn. Libasorban jönnek és valamenynyien a kezükben hozzák cipőjüket. *Martin* csak akkor veszi észre őket, mikor közvetlenül mellette haladnak el. Mereven *Martin*ra néznek és a fölemelt ujjukkal hallgatást intenek. *Ezredes* jobbról jön, utolsónak a menethez csatlakozik, fölkapja kufferjét és magával viszi.)

Ezredes: *Martin*, *Martin*, már megint whiskyt itál és most rémeket látsz?

(A csavargók egymásután kiugrálnak az ablakon. *Martin* az üveggel kezében dermedten néz utánuk.)

(Függöny.)

MÁSODIK FELVONÁS.

Nappali szoba Huszty Sándor Adria-parti villájában. Hátul nagy üvegerkély, melynek ablakain keresztül a tengerre látni. Főbejárat az erkélyen jobbra. Balra elől Huszty Sándor szobájába, balra hátul Pálma szobájába, jobbra Guidóék lakásába vezet egy-egy ajtó. Íróasztal, ülőbútorok, vasszekrény. Balra elől a közönség felé nyitott fülke van, amelynek háttérében keleti szőnyeggel letakart kerevet, a kerevet és a szoba között pianino áll. Konzervatív polgári elegancia.

ELSŐ JELENET.

Huszty, Stefi, Pálma.

Huszty az íróasztalánál ül és pénztári könyvében böngészget. Stefi pongyolában a zongoránál ül és veri a billentyűket, hozzá cigarettázik. Pálma a főbejáraton jön. Tengeri fürdőben volt, reggeli kalap van a fején, a fürdőholmiját kis táskában hozza.

Pálma (nehány levelet és egy ujságlapot hoz kezében. Az ujságot odadobja az asztalra, édesapja elé, azután jobbra megy, egy hajtűvel bontogatja a leveleit, melyeket átfut, miközben az édesapjával beszélget): A konzul küldi . . . az amerikai konzul . . . Plöncs, Plancs, vagy minek hívják . . . A fürdőben találkoztam vele. (Stefihez:) Ugyan, kérlek, ne lármázz!

Huszty (a zsugori vén emberek siránkozó hangján): Az amerikai konzul? Mi közöm nekem az amerikai konzulhoz? Mindenkinek velem van baja! (Kiabál.) Ne lármázz! Az ember a maga szavát se hallja!

Stefi (piano játszik tovább).

Pálma (a leveleiben böngészget): Az ujságban van egy hír . . . kék plajbásszal van megjelölve . . . hogy azt olvassa el . . .

Huszty (bizalmatlanul): Minek olvassam el?

Pálma: Csak bátran! Nem kerül pénzbe!

Huszty: Mi közöm nekem . . . (Hirtelen elhallgat, megtalálta a hírt.)

Pálma (mint fönn): A konzul azt mondta, hogy délután ide fog jönni . . .

Stefi (hallgat és figyel).

Huszty (olvassa): San-Franciskóból írják, hogy Huston Frank, az ismert konzerv-Huston, hirtelen meghalt. Huston magyar bevándorló volt és európai hazájában a Huszty Ferenc nevet viselte . . .

Stefi: A züllött nagybácsi meghalt?

Huszty: Mindig mondtam, hogy nem viszi sokáig. Bolondul élt! Sört ivott és szivarozott . . . Még szerencse, hogy meg tudtam menteni a vagyonát.

Stefi (maliciával): Kitől mentette meg a vagyonát?

Husztly: Tőle.

Stefi: Az ő vagyonát?

Husztly (kiabál): Ha nem mentem meg, akkor elviszi magával Amerikába... Akkor Kleopátra gyöngyei egy konyhaszolgálóé lesznek.

Stefi: No ugyan nagy kár lett volna a híres gyöngyökért! Mi hasznunk belőle, hogy megvannak? Apa a vasszekrényben tartja és úgy őrzi, mint a sárkány a Nibelungok kincsét.

Pálma: Nincs okod panaszra... te Kleopátra gyöngyeinek köszönheted sikereidet. Ez volt a lépesvessző, amivel apa kérőkre vadászott. Aki meglátta nyakadon a gyöngyöket, az azt hitte, hogy milliós hozományod lesz. Az urad is akkor kérte meg a kezdet, mikor apa megmutatta neki a gyöngyöket és azt mondta: Stefi leányomé lesznek.

Stefi (harciasan): Ha nekem ígérte, miért nem adja ide?

Pálma: Miért neked? Én is itt vagyok.

Stefi: Pardon! A családi smukkot mindig az idősebbik szokta örökölni.

Husztly: Odaadom... majd egyszer... a halálom után.

Stefi (reménytelenül): Ojjé!

Pálma: Apa, vajjon nem örököltünk a züllött nagybácsi után? Ha gyára volt, akkor pénze is volt.

Husztty (meghökkenve, hogy ez neki nem jutott eszébe): Persze, hogy örököltünk! Ki örököljön, ha mi nem? Rokonok vagyunk . . . vérrokonok . . . (Izgagtottan járkál.)

Stefi (Pálmához): Milyen volt a tengeri fürdő?

Pálma: Csupa pesti vigéc. Ha nem lett volna ott a konzul, nem is lett volna érdemes levetközni.

Stefi: Mennyire vagy a konzullal?

Pálma: Egy szikra kellene neki, hogy explodáljon . . . De még habozom. Hátha akad valami jobb? Kérlek, egy konzul tulajdonképpen csak jobbféle vigéc.

Husztty: Az a konzul még csak vicekonzul és nem komoly férfiú.

Pálma: Mi a komoly férfiú?

Husztty: Aminek pénze van.

Stefi (hirtelen fölfortyan): Csakhogy a komoly férfiú nem olyan számár ám, hogy beleházasodjék a mi családunkba. Mert mit talál itt? Egy apóst, aki fölér három anyóssal. Köszönöm! Guidó igazán számár volt, hogy elvett engem.

MÁSODIK JELENET.

Előbbiek, Guidó.

Guidó (hódító eleganciával ruházkodik, mindig komoly és méltóságos): Mi az?

Pálma: Éppen rólad van szó, Guidó.

Guidó: Apa, sürgős és diszkrét természetű ügyben kell önnel értekeznem . . . A hölgyek talán lesznek olyan kegyesek . . . (Az ajtóra mutat.)

Pálma (leül): Ugyan, mondd meg egyszerűen, hogy mennyi pénz kell?

Stefi: Minek fáradni, hiszen úgysem kapja meg.

Husztly: Egy úr, aki automobilt tart, az nem szorul az én pénzemre.

Guidó: Mindig az autót vágja a fejemhez! Mindig az autót dörzsöli az orrom alá! Hát cseléd vagyok én, hogy autót se tarthassak? Én különben nem ajándékokat kérek öntől.

Husztly: Hát micsodát?

Guidó: Előleget arra, ami egyszer úgyis a miénk lesz. Az örökségünkre. Mi végül is fiatalok vagyunk, részemről 25 esztendővel vagyok fiatalabb, mint ön...

Husztly (szárazon): Az nem sokat bizonyít, barátocskám. Én hosszú életű családból származom. Az apám 86 esztendőt élt, a nagyapám 93-at.

Guidó (ijedten): 93-at?

Husztly: Te pedig bolondul élsz, barátocskám, — szivarozol és sört iszol. Az megkurtítja az életet.

Guidó: 93 esztendő! Az én dolgomat három nap alatt rendezni kell, különben . . .

Pálma: Különben megint főbe lövöd magad?

Guidó: Nem, — különben be fognak csukni, mondja az ügyvéd . . . (*Husztlyhoz*:) Ha engem becsuknak, akkor a széken az ön ősz fejére hull. Érti?

Husztly: Hadd hulljon.

Guidó (fölteszi a monokliját, az íróasztalhoz lép, kiabál): Nem bánja, ha becsukják a vejét?

Husztly (fölkel és kiabál): Nem! Királyokat is becsuktak már! XV. Lajost is becsukták.

Guidó: Engedjen meg: ez cinizmus!

Stefi: Pardon, XVI. Lajos volt!

HARMADIK JELENET.

Előbbieket, Erzsi.

Erzsi (tálcan névjegyet hoz): Egy úr van künn . . .

Husztly: Mit akar? Mindenkinek velem van baja!

Stefi: Adj! (Átveszi a névjegyet, olvassa:) „Frank A. Huston, San-Francisco U. S. A.“

Guidó (Erzsihez): Amerikai varrógépügynök. Menjen a pokolba.

Husztty: Huston? Huston? (Fölveszi az ujságlapot és megkeresi a nevét.)

Stefi: Csak eressze be. Legalább új arcot látunk ebben a sivatagban. (Erzsi el.)

Husztty (a lapba néz): Huston . . . San Francisco...

NEGYEDIK JELENET.

Előbbiek, Ezredes.

Ezredes (nagyon elegáns, redingote, cilinder, keztyű, némi férfias meghatottsággal): *Husztty Sándor* úr . . . ?

Husztty (ellenségesen): Mi tetszik?

Ezredes (neki megy, jobbról-balról megcsókolja, azután elereszti és mosolyogva néz rá).

Stefi (Pálmához): Na, hogy kettőnk közül éppen apát választja . . .

Ezredes: *Sándor* bácsi! Én vagyok! Nézzen rám! Nem sug a szive semmit?

Husztty (hátrál): Mi akar tőlem ez az ember?

Ezredes: Huston vagyok . . . Huston Frank . . .

A konzerv-Huston fia . . . Az ön öccse. (A többiekhez:) A ti rokonotok. (Sugárzó arccal:) Édes apám a múlt hónapban meghalt . . . (Észbe kap, elszomorodik.) A múlt hónapban meghalt . . .

Pálma: Az elzüllött bácsi fia! Fuccs az örökségünk!

Stefi: Egészen csinos!

Husztty: Semmi közöm a konzerv-Hustonhoz! Uraságodat pedig nem ismerem és nem is óhajtom ismerni.

Ezredes (lesújtottan): Nem óhajt ismerni?

Guidó (nagyképűen): Az a kérdés, hogy vannak-e igazolványai, okmányai?

Ezredes: Okmányokat követelnek tőlem? A rokon szív nem dobban meg a látásomon? Nem ismerik föl arcomon a Huszttyak ősi vonásait? (Sértődve készülődik, hogy elmegy.)

Guidó: Tya, kérem, azt mindenki mondhatná!

Ezredes (kap rajta): Igaza van . . . túlérzékeny vagyok . . . (Keserű humorral:) Tehát legimitáljuk magunkat, mintha a rendőrbiztos előtt állanánk . . . Itt van az útlevelem . . . Itt a keresztlevelem . . . Ajánló levelek Amerika összes előkelőségeitől Európa összes előkelőségeihez. (Vastag levélcsomót szétterít, mint kártyapaklit.) Ez pedig boldogult édesapám pótvégren-

delete. Ebben rámrüházta Huszty Sándorral szemben fönnálló összes vagyoni követeléseit . . . Egy ékszer is rámhagyott: a Kleopátra gyöngyeit.

Huszty: Igen? Onnan fúj a szél? Hát vegye tudomásul, tisztelt uraság, hogy tőlem nem lehet semmit sem kapni. Nem gyöngyöket, de egy paszulyszemet sem. Én nem tudom, ki az úr, nem is akarom tudni, — de ha fia is Huszty Ferencnek, annak a jó mák-virágnak . . .

Ezredes (szavába vág): Ne mondja ki! Ne mondja! Apám volt! (Szomorú méltósággal gombolkozik:) Most már mindent megértetek. Úgy látom, ez a hitvány papirdarab az oka, hogy engem így fogadnak . . . Apám végrendelete . . . Kleopátra gyöngyei . . . De ezen segíthetek. (Darabokra tépi és Huszty lába elé dobja.)

Guidó: Eltépte a végrendeletet!

Ezredes: Nem kell semmi. Legkevésbbé kellenek Kleopátra gyöngyei. Elmegyek . . . örökre . . . De előbb még egy utolsó szót . . . Én nem perlekedni jöttem és nem koldulni . . . Egyikre sem szorultam rá . . . Nekem az édesapám 80 milliót hagyott . . .

Huszty (aki ült, hirtelen fölkel, Guidó, aki állott, hirtelen leül).

Ezredes: Nekem van elég! Én nem tudom, hogy önök milyen viszonyok közt élnek . . . bolond fővel

azt gondoltam, talán szükségük lehet reám . . . Sőt már terveim is voltak: Birtokokat akartam venni Magyarországon . . . De látom, hogy alkalmatlan vagyok. (Hidegen meghajlik.) Bocsássanak meg! (Indulni akar.)

Guidó (izgatottan): Nem, nem, ezt nem nézhetem! (*Husztéhoz*.) Eddig hallgattam, hallgattam, mert tiszteltem ősz fejét . . . de most megmondom, a szemébe mondom: magának nincs szíve! (*Ezredeshez*.) Én föl ismerem önben a kedves rokont. Ha mindenki elhagyja, ha mindenki megtagadja: én rám számíthat! (*Megrázza a két kezét*.) Szervusz!

Pálma (*Ezredeshez lép, kezét nyújt neki, gyöngéden*): Jó napot! Én Pálma vagyok, a maga kuzinja.

Stefi (*kezét nyújt neki*): Isten hozta minálunk Európában. Első pillanatban fölismertem. Hiszen csak rá kell nézni: tetőtől talpig igazi Huszty!

Ezredes (*megdöbbenve*): Ezek a szemek!

Stefi (*mosolyog*): Tessék?

Ezredes (*mosolyogva nézi Stefit*): Most már itthon érzem magam. (*Többiekhez*.) Oh, önök nem képzelik, milyen fájdalmas az, ha az ember távol a szülőhazától kénytelen születni.

Guidó: Tényleg kutyakellemetlen lehet.

Husztý (*kedélyesen Ezredeshez*): Hát kedves

Ferkó öcsém, jó volt a tengeri utad? (Mindenki undorodva hallgat.) No . . . hát mi bajotok? Tessék, most megint én vagyok az oka mindennek! Mert mindig én vagyok a mumus, a kőszívű ember . . . Mindenki tőlem fél, mindenki engem utál . . . (Siránkozva:) Pedig én nagyon szerettem szegény jó Ferkó bátyámat . . . De én régiszabású magyar ember vagyok . . . én csak érezni tudok, itt belül a szívemben, — cifrákat én nem tudok mondani . . .

Ezredes (Husztyhoz előzékenyen): A tengeri utam jó volt.

Guidó (széket hoz): Méltóztassál helyet foglalni parancsolni!

Huszty: Beszéljen az én szeretett fivéremről, a konzerv-Hustonról.

Ezredes (elszólja magát): Konzerv-Hustont jól ismertem . . .

Huszty (csodálkozva): Hiszen édesapád volt!

Ezredes (kivágja magát): És mégis hány gyermek van, aki nem ismeri, sőt rútol félreismeri tulajdon szülőapját!

Huszty (a leányaira célozva): Szomorú, hogy úgy van!

Stefi: Ha egy apa 80 milliót hagy az embernek, azzal már érdemes volt megismerkedni.

Pálma: Milyen az élet Amerikában? Engem nagyon érdekel minden, ami amerikai!

Ezredes: A mi életünk a munka. Mi nem tudunk meglegni munka nélkül. Én megpróbáltam, de nem sikerült.

Husztty (Guidóhoz): Hallod? A munka!

Guidó: Hát az bizonyos, hogy a munka megizéli az embert. Megnemesíti.

Ezredes: Dolgozni, csak dolgozni! Én talán arra is képes volnék, hogy napi egy dollárért talicskázsam a kikötőben.

Pálma (gyöngéden): Engem nagyon érdekel a konzerv-gyártás.

Husztty: Te is a konzerv-szakmában dolgozol?

Ezredes: Nem, én régen önállósítottam magamat. Egyszer kinyitottam egy Huston-féle konzerv-skatulyát és azóta nem rokonszenvezem ezzel az ipárral. (Huszttyhoz:) Én az ön fivérétől, míg élt, sohasem fogadtam el többet, mint egy ágyat és néha egypár szivart. A boldogultnak feledhetetlen jó szivarjai voltak.

Husztty (Guidóhoz): Hallod? Nem fogadott el pénzt az apjától!

Guidó: Amerikában — az egészen más.

Husztly: Ha elnézem ezt a fiút, egészen ellágyulok. Mintha csak magamat látnám 30 évvel ezelőtt.

Stefi: Na!

Ezredes: Pedig kell köztünk valami hasonlóságnak lenni. Édesapám gyakran mondta nekem: „Te kis betörő“, — mondta, — (a hölgyekhez:) ez volt a becéző nevem . . .

Stefi (nevetve): Kis betörő?

Pálma: Kedves!

Ezredes: Te kis betörő, — mondta, — nagyot kell még nőnöd, hogy olyan légy, mint Sándor bátyád.

Husztly: Örülök, hogy ilyen szeretettel emlékezett meg rólam.

Pálma: Most is van becéző neve?

Ezredes: Most ezredesnek hívnak. Ezen a néven tartanak nyilván az amerikai jó társaságban. A góthai Almanach is így nevez. K kötet — konzervbárók.

Pálma: De hiszen nem katona!

Ezredes: Amerikában ez inkább platonikus cím, mint Európában az udvari tanácsos. Én vezére vagyok egy sport-társaságnak, amely az esztendő egy részét a nevadai erdőkben szokta tölteni, azok tettek meg ezredesüknek.

Husztly: Mikor édesapád kiment Amerikába, egy kis félreértés volt köztünk.

Ezredes: Tudom . . . egészen kicsi félreértés volt . . . mindössze talán kétszázezer forintos . . .

Huszty: Rossz emberek felfújták a dolgot. Pedig én hű rokona voltam. Sokat gondoltam rá. (Vakmerően:) Tudod, hogy mit tettem? Azt tettem, hogy pénzt is küldtem utána.

Ezredes (megdöbbenve): Pénzt?

Huszty: Nem egyszer, többször is küldtem. Arról már én nem felelhetek, hogy pontosan meg is kapta-e. Mert az időtájt nagy viharok fújtak a tengeren és sok hajó elsüllyedt.

Ezredes: Legyen nyugodt, Sándor bácsi, a maga hajói nem süllyedtek el. Amit maga küldött, azt mind megkapta az apám.

Huszty (ijedten): Megkapta?

Ezredes: Az utolsó fillérig! Mondta is eleget: No, hiszen az én Sándor öcsém szépen kifizetett engem.

Huszty: Azt mondta?

Ezredes: Utolsó szavai ezek voltak: Nem tudok nyugodtan meghalni, ha meg nem ígéred, hogy visszadod Sándornak azt, amivel tartozom neki. Én ismerem fiúi kötelességemet és ha fizetni kell: itt vagyok!

ÖTÖDIK JELENET.

Előbbiek, Erzsí, John.

Erzsí: Az amerikai komornyik úr szeretne bejönni . . . (Beereszti Johnt, maga visszavonul.)

John (jó szürke uti ruhában, keztyűvel, sapkával; kezében elegáns kis bőröndöt tart): Bocsánat, Huston úr, mi legyen az értékpapirokkal?

Ezredes (könnyedén): Valami bankba kell adni...

Husztý: Ma szombat van, délután zárva van minden . . .

John: Bocsánat, Huston úr, az ön titkárja rám erőszakolta ezeket az értékpapirokat, de én nem válalhatom tovább a felelősséget. Százezreket nem lehet úti bőröndben tartani . . . (A szeme megakad a pénzszekevényen:) Talán van itt valami biztos hely . . .

Husztý (kiveszi a kasszakulcsot): Hogyne! Van itt hely! Nagyon szívesen . . .

Ezredes (Johnhoz): A nagyságos úr szíves lesz átvenni . . .

John (a táskát Husztý elé teszi az asztalra).

Ezredes (Pálmához): Szeret hajókézni?

Stefi (édesen): Én nagyon, (maliciával:) de Pálma nem bírja a tengert.

Huszty (kivette a táskából a részvényeket, megnézte, tisztelettel elfütyentette magát): Az angol Bank részvényei! (A csomagot maga elé rakva, egyik sarkát megemeli és ujjain keresztül pergetve, bankár módon számlálja a részvényeket.)

Ezredes (Johnhoz): John, küldjön kábelt New-Yorkba, Quetscher kapitány jöjjön ide Nirvánával. (A hölgyekhez:) Nirvána a yachtom . . . kétezer tonnás turbina-hajó . . . idehozzatom — csak azért, hogy meg-sétáltassam önöket az Adrián . . .

Huszty: Irok nyugtát!

Ezredes: Óh dehogy . . . rokonok között! (A hölgyekhez:) Zenekar is van a hajómon és billárd-terem . . . Szoktak billárdozni?

Stefi: Pálma nem, — de én szeretnék tanulni!

Huszty (a részvényekkel a kasszához megy, kinyitja): A trezor üres . . . abba teszem . . . a trezor kulcsát neked adom, akkor biztos lehetsz . . . (Bezárja a trezort, miután beletette a papirokat, a trezor kulcsaival és egy fekete nagy ékszertokkal, amelyet a kasszából vett ki, előre jön, addig nyitva hagyja a pénztár ajtaját:) Tessék a kulcs! (Odaadja Ezredesnek.) Itt van az a bizonyos ékszer is, Kleopátra gyöngyei . . . (Megmutatja a tokot.)

Ezredes (előkelően): Nem érdekel. (Elfordul.)

John (a vasszekrény zárát vizsgálgatja).

Husztly (némi zavarban): Ez az ékszer egyszer majd a leányomé lesz . . .

Stefi (szerényen mosolyog): Igen.

Husztly: A Pálma leányomé . . .

Stefi (kelletlenül): Tessék?

Pálma (szerényen): Igen.

Ezredes: Meg fogom csodálni, ha önagysága fehér nyakán fogom látni.

John: Hová vitessem a podgyászt?

Ezredes: A fogadóba.

Husztly: Ohó! Azt nem, azt már nem! Akkor te rosszúl ismersz engem! Az én öcsém nem szállhat koetsmában, mikor nekem házam van!

Guidó (lelkesen): A vendégszeretet! Barátom, a magyar vendégszeretet!

Stefi: A földszinten van két üres szobánk. (Gyöngéden:) Éppen az én hálószoóám alatt.

Guidó (Ezredeshez): Ha tetszik, megmutatom . . . (Ezredessel és Johnnal a főbejáraton el.)

Ezredes: Igen, szeretnék átöltözni . . .

HATODIK JELENET.

Husztly, Pálma, Stefi.

Husztly (a tokot visszateszi a szekrénybe, aztán bezárja az ajtót).

Pálma: Hiába, csak az angolok és az amerikaiak! (Stefihez:) Láttad a cipőjét? Ilyet nem lehet pénzért venni, az veleszületik az emberrel!

Stefi: A szeme se kutya. És milyen profilja van! Olyan . . . olyan szemtelen és mégis előkelő . . . Én örültem szeretem az ilyen arcokat!

Husztly (Pálmához): Látod, ez komoly ember. Ez komoly!

Pálma: Apa, nekem áttört harisnyákra van szükségem.

Stefi: A komoly férfiak szeretik az áttört harisnyát.

Husztly (bankjegyet ad Pálmának): Nesze . . . vegyél, ami kell . . . Vegyél olyan selyem izéket is, tudod, köröskörül csipkéekkel . . . Ez komoly ember, nem afféle szélkakas . . . (A főbejáraton el.)

HETEDIK JELENET.

Pálma, Stefi, majd Erzsi, John.

Pálma (Stefihez a csodálkozástól dermedten): Ezer koronát adott!

Stefi: Az öreg nagy üzletre készülhet, ha ennyit reszkiroz!

Előbbieket, Erzsi, John.

Erzsi (kulcsosomóval jön, bevezeti John): Rögtön hozom, John úr . . . (Husztly szobájába el.)

John (a vasszekrényhez lép, amelyet a jelenet folyamán olykor megsimogat).

Stefi: John úr!

John: Parancsol, milady?

Stefi: Szeretnék öntől valamit kérdezni.

Pálma (halkan, megbotránkozottan): Dinstboten ausforschen?

Stefi: Régóta van ön Huston úrnál?

Pálma (megbotránkozottan elfordul).

John (a pénzszekrény mellett): Gyermekkorom óta, milady. Groom voltam az öreg úr házában.

Pálma (mohón): Az öreg úr nagyon gazdag volt?

Stefi (megbotránkozottan elfordul): Fidonc!

John: Nem volt éppen gazdag, csak tehetős volt. Körülbelül 100 milliót hagyott a fiára. Az öreg Vander-guld után egy milliárd maradt; ő gazdag volt.

Stefi: Huston úr nem százat, hanem nyolcvan-at mondott.

John: Huston úr természetesen igazat mondott, de én is igazat mondok, mert az apai örökségből egyelőre csak 80 milliót kapott ki, a new-yorki 35 emeletes felhőkarcoló csak föltételesen lesz az övé . . .

Stefi: Föltételesen?

John: Nem tudom, szabad-e erről beszélnem . . . de mivel milady közeli rokona a gazdámnak . . . A felhőkarcolót csak akkor fogja megkapni Huston úr, ha majd fia születik . . . Ha ez az esemény egy éven belül nem következik be, akkor a ház a methodista papoké lesz.

Pálma: Jézus Mária!

John: Az öreg úr nagyon félt, hogy a . . . a családnak . . . (diszkrétül Stefihez:) magva szakad . . .

Stefi: Sürgősen intézkedni kellene!

John: Azt hiszem, Huston úr azért is jött Európába, hogy intézkedjék.

Erzsi (balról jön, néhány tiszta törülközőt hoz): Itt vannak a törülközők, John úr. (John, megveregeti a kasszát, szobaleánnyal el.)

NYOLCADIK JELENET.

Stefi, Pálma.

A két nő gondolatokba merülten jár föl alá.

Pálma (nagyszerű izgalomban): Édes *Stefi*, kérlek, hajlandó volnál arra, hogy velem őszintén, egészen őszintén beszélj?

Stefi (hidegen, harcra készen): Kérlek, a te kedvedért semmi áldozattól sem riadok vissza.

Pálma: Mondd . . . van valami szándékod az amerikaival?

Stefi: Mi szándékom lehetne nekem?

Pálma (kap rajta): Tehát nincs. Ne feledd: azt mondtad: nincs. Én ezt tudomásul veszem.

Stefi: Neked van valami szándékod?

Pálma: Van, igenis van.

Stefi: Meg akarod óvni a Huston-családot a fenyegető veszedelemtől? (Cigaretttára gyújt.)

Pálma: Én csak egyre kérlek: ne rontsd el ezt a dolgomat is. (Szintén cigaretta vesz.)

Stefi (tűzet ad neki a cigarettaájával): Is . . .? No de édesem, hogy tehetsz föl rólam ilyesmit?

Pálma: Én nagyon jól ismerlek. Mi ketten meg-

férünk egymással, szeretjük is egymást, mindaddig, míg férfi nincs a játékban. De amint férfiről van szó... ne vedd rossz néven! — akkor te úgy megalondulsz, mint a rattler kutya, mikor patkányt lát...

Stefi (a cigaretta füstjét nézi): Szeretem a négylábú hasonlataidat!

Pálma: Te már két kombinációmot elrontottad. Mind a két esetben kitűnően haladt a dolgom, míg te aztán csónakázni nem hívtad a gavallérjaimat... Csónakázni! Tudjuk, mit jelent az, ha te valakit csónakázni hívsz...

Stefi: Körülbelül ugyanazt, mint mikor te valakivel elkisértetted magadat a fürdőbe... Sohasem vagy a vízben... a homokban állasz és plasztikai pózokat mutatsz... (Kecses állásba helyezkedik és affektáltan végignézi magát.) Így!

Pálma: Én tehetek, amit akarok, én leány vagyok.

Stefi (fölháborodva): Bocsánat! Az asszony tehet azt, amit akar, nem a leány.

Pálma: Gondolhatnál az uradra, arra a nemes-szívű, de a bárgyúságig hiszékeny Guidóra.

Stefi: Hát te mért nem gondolsz arra a hülye, de azért mégis jobb sorsra érdemes konzulra?

Pálma: Az nem komoly udvarló!

Stefi: Guidó talán komoly férj?

Pálma: Szóval, megint kezded perfid kis játékaidat!

Stefi: Arról én igazán nem tehetek, hogy a gavallérjaid sorra cserben hagynak téged és hozzám szegődnek.

Pálma: Igen, mert férjes asszony vagy és tudják, hogy téged nem muszáj feleségül venni.

Stefi: Érthető, hogy mindenáron amerikai vőlegényt akarsz szeretni, hiszen Európában alig van már ember, akivel egyszer jegyben nem jártál volna. (Amint hallja a közeledő férfiakat, beugrik szobájába.)

KILENCEDIK JELENET.

Ezredes, Guidó, később Konzul és Huston.

Ezredes (Guidóval főbejáraton jön): Azt hiszed, hogy 10—20 milliót a vagyonomból el lehetne helyezni Magyarországon?

Guidó: Lehetne, határozottan lehetne. Kérlek, a magyar piacnak bámulatos pénzfőlvevő képessége van. Erre igazán büszkék lehetünk.

Konzul (megjelenik a főbejáratnál).

Husztly: Jőjjön, kedves konzul úr, van itt egy

amerikai földije, aki nagyon fog örülni, ha megismerkedhetik önnel... (Bemutatja.) Pluncs úr!

Guidó (kijavítja): Plöncs!

Konzul: Plancs . . .

Husztly: Az amerikai konzulunk...

Konzul (Husztlyhoz): Fogadja részvétemet, kedves unokabátyja halálához. Nagyon jól ismertem a meghboldogult családját.

Ezredes (fogát szívja).

Husztly: Nagyon levert a gyász hír. Igen szerettem szegényt.

Konzul (Ezredeshez): Szintén rokona az elhunynak? Fogadja részvétemet.

Ezredes (hogya másfelé terelje a beszélgetést): De milyen kék itt a tenger. Egészen kék.

Konzul (nem tágít): Csinos vagyon maradhatott a konzerv-Huston után.

Guidó: Elég csinos. És ezt a csinos vagyont ez a fiatal úr kapta meg. (Ezredesre mutat.)

Konzul: Gratulálok!

Ezredes (mint fönn): Indigókék itt a tenger. Egészen indigókék.

Guidó (konzulhoz): Ő a konzerv-Huston fia.

Konzul (mindig jóhiszeműen): A fia? ... Ön azt

mondja, hogy a fia? (Szünet után.) A konzerv-Huston-nak nem volt fia.

Ezredes (jelezve, hogy végre megtörtént az, amittől félt): Na!

Husztý és Guidó (ijedten fordulnak Ezredes felé).

Ezredes (egyszerre visszanyerte teljes fölényét): Ön ezt biztosan tudja?

Konzul: Biztosan.

Ezredes: Akkor udvariatlanság volna ellentmondanom. Husztýnak nem volt fia... nekem tehát nincs létjogosultságom, én nem is vagyok a világon. Ezt annál is inkább sajnálom, mert ha a világon volnék, akkor egy levelet adnék át önnek. (Kikeres a levelek közül egyet és átadja.) Ezt ni! Azt hiszem, önnek van címezve?

Konzul (meghökkenve nézi a borítékot): Ha nem csalódom... Roosevelt úr írása...

Ezredes: Nem csalódik. Roosevelt barátom írta.

Konzul: Megengedik? (Fölbontja a levelet, félhangon olvassa): „Kedves Konzul! Szíves figyelmébe ajánlom az én F. A. Huston barátomat. Amit érte tesz, azt én értem teszi. Üdvözli Roosevelt.“ (Meghajlik Ezredes előtt.)

Ezredes: Ön persze azt fogja mondani, hogy Roosevelt nincs a világon. Őt is én találtam ki.

Konzul: Nem, azt nem fogom mondani, mert személyesen ismerem Rooseveltt urat. Fölteszem, hogy tévedtem az ön esetében és bocsánatot kérek.

Ezredes (kezet nyújt, kedélyesen): A tévedése érthető. Egy időben erős politikai ellentét volt köztem és apám közt, ő Taft-párti volt, én pedig Rooseveltpárti, akkoriban távol maradtam tőle és ő azt szokta mondani: nekem nincs fiam.

Husztu (meghatottan): Vasfejű, de arany szívű ember volt! Azért is szerettem olyan nagyon!

TIZEDIK JELENET.

Előbbie, Pálma.

Pálma (elegánsan kiöltözve, sugárzó arccal balról jön).

Konzul (ragyogó arccal eléje siet): Pálma kisasszony! Fogadja részvéteimet kedves nagybátyja halálához!

Pálma (hirtelen elborul): Köszönöm!

Konzul: Szabad holnap is elkísérnem a fürdőbe?

Pálma: Azt hiszem, illendőbb lesz, ha valamelyik rokonom kísér el.

Konzul (Ezredesre néz, mindent megért, elboruló

arccal meghajtja magát): Értem önt. Én konzekvens vagyok és ebben az életben nem fogok többet a fürdőbe menni. Jó napot. (A főbejáraton el.)

Ezredes: Ez a konzul nem rokonszenves ember.

Pálma: Nem komoly férfiú. (Kacéran:) Nos, hogy tetszik Európa?

Ezredes (Pálma ruhájának kivágását nézi): Minél többet látok belőle, annál csinosabbnak találom — Európát.

Pálma: Köszönöm a bókot — az európai hatalmak nevében.

Husztly (Guidóhoz, halkán): Hordd el magad!

Guidó: He? (Megérti.) Megyek öltözni. (Jobbra el.)

Husztly: Én is megyek öltözni! (Bátorító pillantást vet Pálmára, amelyet Pálma viszonz, balra el.)

TIZENEGYEDIK JELENET.

Ezredes, Pálma, egymást kerülgetve, mosolygó izgalommal beszélnek.

Pálma: Ha igazán csinosnak találja Európát, akkor föltehető, hogy többet is akar belőle látni, és mi európaiak remélhetjük, hogy hosszabb ideig ittmarad?

Ezredes: Szívesen maradnék, de nem tudom, lehetséges-e... Édesapám végrendelete egy kötelességet ró reám... egészben véve nem kellemetlen kötelesség... de nagyon sürgős...

Pálma: Talán olyan kötelesség, amelyet egyedül nem teljesíthet?

Ezredes: Tényleg: Egyedül bajos volna.

Pálma: No és olyan szegény volna Európa, hogy itt nem lehetne találni... hogy is mondjam... alkalmas asszisztenciát?

Ezredes (ránéz): Lehetne, nagyon is lehetne. Oh, de mennyire lehetne. Ha csak rajtam fordulna, már találtam is volna.

Pálma: Tudja már az illető?

Ezredes: Nem mondtam neki, de annyira szellemes, hogy talán sejti...

Pálma: Sejti? De tudnia csak akkor szabad neki, ha megmondja neki.

Ezredes: Megmondanám, ha merném. De nagyon rövid ideje ismerem.

Pálma: A féltékenységet nem néztem ki magából.

Ezredes: Otthon, Amerikában nem félnék. Ott az *igen* mindig *igen* és a *nem* mindig *nem*. De Európa... Itt mindenhez sok beszéd és sok idő kell...

Pálma: Európában is vannak modern gondolkodó lelkek, akik ismerik a múlt idő értékét...

Ezredes: Maga tehát azt hiszi . . .? (Elhallgat, mosolyog.)

Pálma: Semmit sem hiszek, mert nem tudom, hogy miről beszél. De ha azt akarja, hogy valaki kezét nyújtson, akkor először önnek kell feléje nyujtania a kezét . . . Nem gondolja? (Mosolyog.)

Ezredes (a levegőbe nyújtja a kezét): Így . . .?

Pálma (szünet után lassan beleteszi a kezét): Így.

Ezredes (megragadja a kezét).

Pálma (ijedtséget tettet): Eresszen, kérem! Hisz tréfa volt!

Ezredes: Amit én egyszer megfogok, azt nem eresztem el többet.

Pálma (kacéran): Soha?

Ezredes: Soha!

Pálma: Hisz akkor mi most . . .

Ezredes: Jegyesek vagyunk. (Megcsókolja.) És mindjárt följánlom a nászajándékát. (Egy képes-levelezőlapot ad neki).

Pálma: Mi ez?

Ezredes: Egy 35 emeletes newyorki felhőkotró. Elfogadja tőlem?

Pálma: A képet vagy az eredetit?

Ezredes: Az eredetit!

Pálma (megcsókolja): Jaj de kedves! De az eljegyzésünkről csak holnap szólunk a többieknek. (Keblébe teszi a levelezőlapot.) Ők nem modern emberek és úgy találhatnák, hogy nagyon hirtelen határoztuk el magunkat. (Komolyan:) És most ígérjen meg egyet!

Ezredes: Parancsoljon!

Pálma: Holnap elkísér a fürdőbe!

Ezredes: Számíthat reám!

Pálma: Ha pedig Stefi csónakázni hívja . . .

TIZENKETTEDIK JELENET.

Előbbieket, Stefi.

Stefi (elegánsan kiöltözve, jobbról jön, kabát van a karján).

Stefi és Pálma (végigmérik egymást, egyszerre):
Te átöltöztél?

Stefi: Ugy látszik egy kicsit megkéstem?

Pálma (maliciával): Azt hiszem, egy kicsit meg.

Stefi (maliciával): Majd rajta leszek, hogy behozzam a mulasztásomat. (Ezredeshez:) Tea után csóna-

kázni megyek. Nem tart velem? (A kerevetre teszi a kabátját.)

Pálma (fölszisszen): Csónakázni!

Ezredes: Számíthat reám!

Pálma (dühösen): Én is veletek megyek!

Stefi: Édesem, megint beteg leszel és az nem áll jól neked.

Pálma: Az az én dolgom! (Ezredeshez:) Várjon meg, kérem, kabátot hozok. De várjon meg! (Balra el.)

TIZENHARMADIK JELENET.

Ezredes, Stefi.

Stefi (Pálmára vonatkoztatva): Mondja: szólt magának a fürdőről? Mert nála a bemutatás után rögtön ez következik. Mért néz így rám?

Ezredes: Ez a szem! Bámulatos hasonlatosság! Egészen megzavar . . .

Stefi: Kinek van még ilyen szeme?

Ezredes: Valakinek, aki tulajdonképpen egy csöppet sem hasonlít magához.

Stefi: De furcsákat beszél!

Ezredes: Valaki, aki előtt mindenki kalapot emel . . . az utolsó csavargó is . . . Ő a szent együgyü-

ség; egyszer felém nyújtotta jóságos kis kezét, talán az életem és a boldogságom volt a tenyerében . . . de én . . . én számár voltam . . . Milyen számár voltam! Ahelyett, hogy odavágtam volna magamat a padlóra, a lába elé . . .

Stefi (aki csodálkozva hallgatta, elkezd kacagni):
Haha!

Ezredes (észbe kap, ugyancsak kacag): Haha!

Stefi: Maga most egy színdarabból szavalt. Ugy-e?

Ezredes: Eltalálta.

Stefi: Mi a darab címe?

Ezredes: Egy csavargó tragikomédiája.

Stefi: Nem ismerem. Hanem hallja, ha maga egy csinos asszony szemébe néz: mindig csak színdarabokra szokott gondolni?

Ezredes: Néha más dolog is eszembe jut.

Stefi (tekintetével hipnotizálja): Például ebben a pillanatban?

Ezredes: Ebben a pillanatban eszembe jut: milyen kár, hogy ifjúságomat lelketlen gépek közt töltöttem s hogy olyan félénk és ügyetlen vagyok. Nem értek ahhoz, mit az európai gavallérok udvarlásnak neveznek.

Stefi: Óh, azt ne sajnálja! Az udvarlás csak léha nőknek imponál. Önérzetes nőknek nem lehet udvarolni.

Az önérzetes nőnek vagy tetszik valaki, vagy nem tetszik. Ha nem tetszik neki, akkor az udvarlás hiábavaló . . .

Ezredes: Ha pedig tetszik neki, akkor meg éppen hiábavaló.

Stefi: Mindig az első pillanat a döntő. Csakhogy ezt bajos bevallani.

Ezredes: Meddig muszáj várni?

Stefi: Míg megjön a bizalom. Az önérzetes nő tudni akarja, hogy komoly férfival van-e dolga.

Ezredes: A komolyság az én specialitásom. (Képes levelezőlapot vesz ki a zsebéből.)

Stefi: Mi az?

Ezredes: Egy newyorki felhőkarcoló . . .

Stefi (elszólja magát): A 35 emeletes?

Ezredes: Az enyém lehetne, ha megházasodnám. De akkor le kellene mondanom egy ábrándomról. Választanom kell az ábránd és a 35 emeletes valóság között.

Stefi: Régi az az ábrándja?

Ezredes: Nem néztem meg az órát, de lehet már úgy 40 perces. Már választottam! (Eltépi a képet.) Legyen a felhőkarcoló a methodista papoké.

Stefi: Jézusom! Mit csinált?

Ezredes: Ha a papok nem háládatlanok, akkor

magát szentté fogják avatni. Mert 20 milliót szerzett nekik.

Stefi: Én . . . ?

Ezredes: És ha maga nem háládatlan, akkor most már el fogja hinni, hogy komoly és bizalomraméltó férfi vagyok.

Stefi: Talán lehetett volna valami arany középutat találni, egy középutat, hogy a papok is jól lakjanak és a felhőkarcoló is megmaradjon. (Mosolyogva végigméri.) De milyen különös ember maga!

Ezredes: Ugy találja, asszonyom?

Stefi: Különben mondja, miért magázzuk mi egymást? Hiszen közeli rokonok vagyunk . . . Megengedem önnek, hogy tegezzél.

Ezredes (meghajtja magát és mosolyog).

Stefi: Miért mosolyog?

Ezredes (halkabban): Amerikában meg szabad csókolni a nőt, aki az embert tegezi!

Stefi (elfordul, végigsétál a szobán, halkán): Európában is.

Ezredes (körülnéz, hirtelen hozzásiet, hátulról átfogja, maga felé fordítja a fejét és száján csókolja).

Stefi (kiszabadítva magát): Na hallja, hiszen maga nem is olyan félénk! (Megpillantva a belépő Guidót, ijedten elkiáltja magát.)

TIZENNEGYEDIK JELENET.

Előbbiek, Guidó.

Guidó (szmokingban, jobbról jön, cigaretta a kezében, gyújtóért megy az asztalhoz, fölényesen): Na, na . . . mi az már megint?

Stefi (zavartan): Egy . . . egy bogár repült a számba . . .

Guidó (csakhogymondjon valamit): Az kellemetlen lehet. (Rágyujt.)

Stefi (Ezredesre néz): Nem is volt olyan kellemetlen.

Guidó: Hát akkor minek kiabál?

Stefi: Igaza van *Guidó*. És ígérem, máskor nem is fogok kiabálni.

TIZENÖTÖDIK JELENET.

Előbbiek, Pálma, John, Erzsi.

John (frakkban, fehér nyakkendővel és térdharisnyában).

Erzsi (kerekén járó kis tea-asztaltól be az erkélyre, ott *John*nal rendezkednek).

Pálma (kabáttal karján, kalappal a fején, balról jön): Késtem?

Stefi: Kicsit megkéstél, édesem. (Karonfogja Ezredest, vidáman:) Gyerünk teázni!

Pálma (kinyitja a bal ajtót, kedvetlenül beszél): Apa, teázni! (Nyitva hagyja az ajtót, az erkélyre megy.)

TIZENHATODIK JELENET.

Előbbie, Huszty, Konzul.

Konzul (láthatólag izgatottan jön a főbejáraton): Bocsánat... Hivatalos ügyben kellett jönnöm, — különben nem alkalmatlankodnám... Huszty urat keresem... (Megpillantja a szobájából kilépő Husztyt, egyenesen hozzámegy.)

Huszty (régidívatú Ferenc József-kabátot vett magára, nyakbavető óralánccal): Tetszik?

Konzul (mialatt a teázó társaság az erkélyen elhelyezkedett, óvatosan és halkán Husztyhoz): Az az úr . . . Huston úr . . . az imént egy levelet adott át nekem . . . Rooseveltnak . . . A levél New-Yorkban kelt, május 5-én . . . Otthon pedig kikerestem a lapokból, hogy Rooseveltnak május 5-én Gondokoróban volt . . .

Husztly: Gondokoróban? Hát mit bánom én?

Konzul: Csakhogy Gondokoró Középafrikában van ám!... Roosevelt az nap egy rinoceroszt is lőtt.

Husztly: Egy rinoceroszt?

Konzul: Igen, mit szól ehhez?

Husztly: Valami tévedés lesz a dologban.

Konzul: Vagy pedig csalás. Valaki csalt.

Husztly: A rinocerosznak nem volt érdekében, hogy csaljon . . .

Konzul: És még valami . . . A budapesti főkonzulátusunk áttett hozzám egy táviratot . . . Már egy héttel ezelőtt érkezett, de a budapestiek nem tudtak vele mit csinálni . . . (A teázókra figyel és odacsúsztatja a táviratot.) Nem értem, hogy mi van benne, ön talán megérti.

Husztly (olvassa): „Husztly Sándor vigyázzon Kleopátra gyöngyeire, mert el akarják lopni. Bővebb magyarázat Babiloniával érkezik“.

Konzul: Ugy hiszem, valami veszedelem fenyegeti Pálma kisasszonyt . . . A felelősség engem terhel . . . Azért már összeköttetésbe is léptem a rendőrséggel . . .

Husztly: A rendőrséggel? Hát botrányt akar?

Konzul (mindig óvatosan): Semmi botrány. Csak egy rendőr fog a villa előtt állani az éjjel. A rendőrség legügyesebb embere. Ha nincs rá szükség: annál

jobb. De ha valami történnék, csak ki kell szólni az ablakon és rögtön itt terem . . . Holnap reggel itt lesz a Babilonia, akkor többet fogunk tudni . . .

Huszty (Ezredest fixirozza): No nézd! No nézd!

Konzul: Ezt akartam mondani. Remélem, Pálma kisasszony a jövőben jobban fogja megválogatni, hogy kivel kísérteti magát a fürdőbe. (A teázó társasághoz:) Bocsánat, — hivatalos ügyben kellett jönnöm. (A főbejáraton el.)

TIZENHETEDIK JELENET.

Előbbieik, Konzul nélkül.

Huszty (élesen szemmel tartja Ezredest. A teázók éppen hangos kacagással fogadják Ezredes egy, megjegyzését).

Huszty (időközben elhatározáshoz jutott. Jobbra megy, ott — miközben kihuzza a zsebkendőjét — szándékosan a földre hullatja a táviratot. Azután vidáman a teázókhoz lép): Nem is hinné az ember, hogy ez a Plöncs, vagy Plancs milyen hebehurgya fráter . . . Azért jött ide, hogy egy táviratot hozzon nekem, amelyet Amerikából kapott . . . A távirat egy veszedelemre

figyelmeztet, egy veszedelemre, amely minket fenyeget . . . állítólag . . . Én ugyan nem hiszek benne . . . A konzul azonban útközben elvesztette a táviratot . . .

Ezredes: És tudja, hogy miféle veszedelemről van szó?

Husztly: Hiszen ez az! A hebehurgya fráter elfejtette a szöveget. (Adott pillanatban jelt ad Pálmának és Guidónak.)

Stefi: Az ifjú úr szerelmes.

John (aki első pillanattól fogva észrevette és szemmel tartotta a földre hullott táviratot, a tekintetével össztelegrafál Ezredessel, majd összeüti a két tenyerét a levegőben): Egy moly! Egy moly!! (Előreszalad, mintha egy cikázva repülő molypillét kergetne. Lehajol, mintha a moly a szőnyegre ült volna, hirtelen elcsipi a táviratot, aztán összecsattantja két tenyerét.) Megvan!

Stefi: Bravó, John úr!

Ezredes: A molyírtás John szenvedélye. Egyszer kirágták az automobilbundáját, azóta vérbosszút esküdött nekik.

John (egy ideig még ott áll, aztán észrevétlenül a főbejáraton el).

Husztly (előrejött, egy pillantással jelzi, hogy tudomást vett a távirat eltűnéséről).

Guidó és Pálma föltünés nélkül hozzálépnek. Stefi és Ezredes a háttérben állanak és beszélgetve kinéznek az ablakon).

Erzsi (rendbe hozta a teaasztalt . . . főbejáraton el).

Pálma (halkan): Történt valami, apa?

Husztly (fojtott hangon, az Ezredest folyton szemmel tartva): Vigyázzatok! Baj van! Nagy baj!

Pálma: Az amerikai?

Husztly: Lehet hogy holnap reggel elfogja a rendőrség . . .

Pálma: Jézus!

Husztly: Lehet, hogy közönséges szélhámos.

Guidó: Milyen botrány! De az értékpapírok?

Husztly: Csitt! Hiszen az is meglehet, hogy tévedünk . . . Bizonyosat csak reggel fogunk tudni . . . (Pálmához:) Te mindenesetre tartsd magadat függőben . . . Leány vagy, neked nem szabad belekeveredned a botrányba!

Pálma: Ha ez igaz . . . akkor végem van! Akkor már csak egy út van hátra a számomra: elvétetem magamat a vicekonzullal.

Husztly: Legjobb lesz, ha rögtön a szobádba vonulsz. Reggelig ne is mutasd magad. Majd azt mondjuk, hogy fáj a fejed.

Pálma (fejét fogja): Fáj is! Úgy érzem, mintha rászakadt volna egy ház. Egy 35 emeletes ház. (Balra el.)

Husztty (Guidóhoz): Egy órára el kell távolítani az amerikaiit a házból.

Guidó: Minek?

Husztty: Most nincs időnk disputálni . . . tedd meg amit mondtam . . . parancsolom! A család becsülete forog kockán.

Guidó: Elviszem a játéklubba.

Husztty: Nem. Neked itthon kell maradnod. Szükségem van rád. De Stefi kezdhethetne vele valamit.

Guidó: Annak hiába beszélek! Sohasem teszi azt, amit mondok neki.

Husztty: Kényszerítsd rá. Az ura vagy.

Guidó (erélyesen): Stefi! (Ezredeshez udvariasan.) Pardon . . . csak egy szóra!

Ezredes: Kérlek, hiszen a családhoz tartozom!

Stefi (a két férfihoz lép): Na . . . ?

Guidó: A hold szépen süt . . . azonnal eredj az amerikaival csónakázni.

Stefi: Tessék?

Guidó: Most nincs idő disputálni . . . Parancsolom!

Husztty: A család becsülete követeli!

Stefi: Hogy én csónakázzam vele a holdfényben? Hát akkor . . . engedelmeskedem! (Ezredeshez lép.)

Guidó (Husztyhoz): Ez könnyebben ment, mint reméltem. (Jobbra elmegy, az ajtót nyitva hagyja.)

Huszty (Guidóhoz): Ha tiszta lesz a levegő, gyere vissza ide! (Ezredeshez:) Későn van gyerekek, öreg ember a tyúkokkal fekszik. Jó éjszakát! Szép álmokat! (Balra el, tüntetve bezárja az ajtót.)

Guidó (kalappal fején, felöltővel karján jobbról jön. Ezredeshez): Meg fogsz bocsájtani . . . sürgős találkozóm van a klubban, te különben is a családhoz tartozol már . . . (Homlokon csókolja Stefit, hal-kan.) Derék asszony! Meg vagyok veled elégedve! (Kimegy az erkélyen, úgy tesz, mintha a főbejáraton jobbra akarna elmenni, hirtelen balra ugrik és eltűnik.)

TIZENNYOLCADIK JELENET.

Stefi, Ezredes.

Ezredes: Mért rohantak el mind egyszerre?

Stefi (halkan, különös mosollyal): Nélkülöződ őket?

Ezredes: Nem . . . de most te is aludni még . . .

Stefi (mint fönn): A hold süt és az éj langyos . . .

Ilyenkor én nem tudok aludni . . . Ilyenkor dormog bennem a lélek . . . Dormog és nyújtózkodik . . .

Ezredes: És mit szoktál csinálni, mikor a lélek nyújtózkodik?

Stefi: Talán csónakázni megyek.

Ezredes (halkan): Kivel . . .?

Stefi (mint fönn): Majd keresek egy bárkást, aki nem kér nagy viteldíjat.

Ezredes: Én jól forgatom az evezőket, a szerénységem pedig közismert . . .

Stefi: Pszt . . . (Körülnéz, gyorsan, halkan, fedett hangon.) Öt perc múlva gyere le a kis molóhoz . . . Előre megyek . . . Megvárlak . . .

Ezredes (halkan): Nem fogsz becsapni?

Stefi (önérzettel): Pardon! Úri asszonnyal van dolgod! (Hátul el.)

TIZENKILENCEDIK JELENET.

Ezredes, John.

Ezredes (miután Stefi elment, halkan füttyent).

John (beugrik az ajtón).

Ezredes (mindvégig fojtott hangon): Ma éjjel dolgozunk.

John: Mért nem rögtön? A levegő tiszta.

Ezredes: Most nem érek rá.

John: Nesze! (Átadja a táviratot.)

Ezredes: Mi az?

John: Tüzes tapló a füledbe.

Ezredes: Telegram.

John: A konzul vesztette el.

Ezredes (belepillant, káromkodik): *Sistergős istennyila!*

John: Ráérsz már?

Ezredes: Megint nyomunkban a kutyák!

John: A konzul komisz „hadács“.

Ezredes (olvassa): „Bővebb értesítés Babilóniával...“ (Szól:) A Babilónia holnap már itt lesz.

John: Ma éjjel jön. Rekordot javított.

Ezredes: Persze, hogy az ilyen sebességi őrjöngésből szerencsétlenség lesz.

John (valami szerszámmal a kezében a kasszához oson): Tartsd szemmel az ajtót!

Ezredes: Mit akarsz?

John: Egy kis előzetes auszkultáció...

Ezredes (mérgesen): Ne bánts!

John (megdöbbenve): Ne bántsam?

Ezredes: Majd egy óra múlva.

John: És addig mi lesz?

Ezredes: Semmi közöd hozzá.

John: Tehát vászoncseléd, megint vászoncseléd!

(Kívül gőzhajó túlköl.)

John: Pszt! Hallod?

Ezredes: Ez az oceánról jön.

John: Ez nekünk bömből!

Ezredes: Hogy pukkadjon meg a kazánja!

John (a kassza felé): Hozzá fogjunk?

Ezredes: Mondtam már: egy óra múlva.

John (összezsapja két kezét): Ezredes, te most el
tudsz menni?

Ezredes: Társadalmi kötelességeim vannak.

John: Nincs neked lelkiismereted?

Ezredes: Elmegyek és ha detektívek potyognak
is az égből.

John (keserűen): Na hát, nem is voltál te igazi
betörő soha!

Ezredes (sértődve visszafordul): John! (Végig-
méri, elmegy.)

John (utána ballag): Az ilyen ember, az ilyen léha
ember csak gentlemannek való.

HUSZADIK JELENET.

Husztly, Guidó.

(Különböző ajtókon leselkedtek és most beosonnak.)

Husztly: Elmentek!

Guidó: Stefi nagyon ügyesen csinálta.

Husztly: Nem leselkedik az inasa?

Guidó (hátrul jobbra megy, kis szünet után): Az fönn van Erzsiniél. Maga azt hiszi, hogy az amerikai...

Husztly: Azért jött ide, hogy ellopja Kleopátra gyöngyeit.

Guidó: De az értékpapirok?

Husztly: Azokat azért adta, hogy megnyerje a bizalmunkat. Ez az ő tétje ebben a játékban. Egyébként pedig az a terve, hogy a papirjait visszalopja a gyöngyökkel együtt.

Guidó: Oh a ravasz gazember!

Husztly: Túl fogunk jární az eszén. Ma éjjel föltöri a kasszát.

Guidó: Honnan tudja, hogy ma éjjel?

Husztly: Gondoskodtam róla, hogy siettessem a dolgot. Megtaláltattam velük a konzul telegramját. A

zsiványok már tudják, hogy reggelre itt lesz a Babilonia, azt pedig nem szabad bevárniok . . .

Guidó (a kasszába világít): A gyöngyök . . .

Husztty: Ne bánts d a gyöngyöket! A trezort kell kinyitni . . .

Guidó: A trezor kulcsa az amerikai nál van . . . Ha úriember volna, nem is fogadta volna el . . . Ez sértő bizalmatlanság velünk szemben . . .

Husztty: Csakhogy a kulcs duplikátuma nálam van . . . Hehe . . . (Kinyitja a trezort, kiveszi az értékpapirokat.) Itt vannak az értékpapírosok . . . Tedd az asztalra!

Guidó: Nem maradt benne semmi?

Husztty: Semmi . . . (Bezárja a trezort, tovább dolgozik a kasszában.)

Guidó: Mit csinál?

Husztty: Pici vasszilánkokat teszek a zárba, elrontom, hogy ki ne nyithassák egykönnyen . . .

Guidó: Mit szól majd ehhez Huston . . .?

Husztty: Valaki megelőzte. Egy másik betörő. Min ket csak nem mer gyanusítani ilyen komisszálással? (Beccsapja a kassza ajtaját.)

Guidó: És ha visszaköveteli az értékpapirjait?

Husztty: Azt nem fogja tenni: a kasszafurás után ész nélkül el fog iramodni. Nem fogja megvárni, míg

rácsapjuk a fegyház ajtaját. Huston játszott, rosszul játszott . . . illő, hogy elveszítse a tétjét. (Hóna alá veszi a papirokat.) A tét az enyém.

Guidó (kinyitja a főbejáratajtót): És most?

Huszty: Lefekszünk és nagyot alszunk és akármi lármát hallunk is, nem ébredünk föl. Érted? Ha feje tetejére állítják az egész házat, mi akkor se hallunk semmit. Szükséges, hogy a betörés sikerüljön és szükséges, hogy a betörés után szerencsésen megszökjenek.

Guidó (ijedten): De Kleopátra gyöngyei . . .?

Huszty: Azokat ne féltsd! Azokat Kleopátra királyné szelleme őrzi . . .

(A főbejáraton kopogtatás. Huszty és Guidó összenéznek, összeintenek és mindegyik a maga szobájába surran.)

HUSZONEGYEDIK JELENET.

Konzul, Kate, Martin.

(Martin tengerész-kabátban, tisztí sapkával a kezében.)

Konzul (körülnéz): Senki! (Hangosan:) Huszty úr! Huszty úr, kérem! (Fülel, majd Katehez:) Föltétlenül szükséges, hogy még ma beszéljen velük?

Kate: Föltétlenül szükséges.

Konzul: Mi azt hittük, hogy a Babilónia csak reggel jön meg.

Martin (büszkén): Hjah, az én Babilóniám! Az túltesz minden rekordon!

Konzul (balra megy, Huszty ajtaján kopogtat. Belülről erős hortyogás felel): Már alszik! (Jobbra megy, Guidó ajtaján kopogtat. Erős hortyogás.) Ő is alszik!

Martin: Micsoda fáradt, álmos emberek ezek! Nemhiába olyan vén világrész ez az Európa. Dekadenciában van... (Konzulhoz:) Odalenn azt mondták nekünk, hogy az az ember... (Katere néz, mérsékli magát) az a bizonyos ember csónakázni ment egy hölgygel...

Konzul: Lemegyek a partra és megkeresem őket. Önök legjobban tennék, ha addig itt maradnának... (A fülke diványához kalauzolja őket. Katehez:) Megmondjam neki, hogy ki keresi?

Kate: Természetesen. Huston Kate szeretne vele beszélni.

Konzul: Testvére?

Kate (megörül az ötletnek): Igen, testvérem. Ő is az én testvérem.

Martin: Szép kis rokonság!

Konzul (Martinhoz): Ön pedig a Babilónia parancsnoka?

Martin (kihúzva magát): Parancsnoka? Nem, nem éppen parancsnoka. Nekem a Babilónián nagy felelősséggel járó hivatásom van...

Kate (jóhiszeműen): Hajószakács.

Konzul (végigméri Martint): Szakács? ... Hát azért maga is itt maradhat. (Főbejáraton el.)

HUSZONKETTEDIK JELENET.

Kate, Martin.

Kate (leül a diványra): Üljön mellém, Martin szomszéd.

Martin (fullánkkal a szívében): Nem tudom, megtehetem-e közönséges szakács létemre...

Kate: Mit gondol, mért ment ő csónakázni azzal a hölgygel?

Martin: Valószínűleg csinos hölgy. Tetszik neki.

Kate: Nem hiszem, hogy csinos hölgy volna.

Martin: Nem? ...

Kate: Európában nagyon szigorú az etikett. Itt egy csinos nő nem mehet csónakázni a holdvilágban.

Azt hiszem, öreg asszonyság lesz. Félix úr udvarias ember, lehet, hogy udvariasságból csónakáztatja meg azt az idős asszonyságot.

(Kívül gitárpengetés.)

HUSZONHARMADIK JELENET.

Előbbiek, Stefi.

Stefi (belép, köpenyébe burkolózva. Nem látja a diványon ülőket. Bezárja az ajtót, előre jön, kezét ráteszi a villamos kapcsolóra. Egy pillanatig maga elé bámul. Az arca merengő. Most a közönségre tekint, elmosolyodik és rögtön utána eloltja a lámpát. A sötétségben jobbra el).

HUSZONNEGYPEDIK JELENET.

Kate, Martin.

Martin (miután *Stefi* betette az ajtót): *Kate* kisasszony, lát ön valamit?

Kate: Semmit sem látok, *Martin* szomszéd; az a hölgy eloltotta a lámpát.

Martin: No, hála Istennek, már azt hittem, hogy valami szembajom támadt. Mért nem szólította meg azt a hölgyet?

Kate: Hogy szólítsam meg, mikor nem vagyok neki bemutatva? Nekem azt mondták, hogy Európában nagyon szigorú az etikett.

Martin: Mit csináljunk most már?

Kate: Azt hiszem, el kell mennünk. Illetlenség volna, ha itt maradnánk a sötét lakásban. Majd a kapu előtt várunk. (Fölkel.)

Martin és Kate óvatosan tapogatódzva a főbejárat felé mennek.

A gitár tovább szól, egy férfihang énekel hozzá.

HUSZONÖTÖDIK JELENET.

Előbbiek, John, később Ezredes.

John (fekete árnyékként megjelenik az erkély üvegfalán kívül. Az ablakhoz lapulva balról jobbra végigmegy az ablakdeszka magasságában).

Martin: Nézze, nézze! Egy ember!

Kate: Oh! Alvajáró!

Martin: Inkább betörő!

Kate (örömmel): Betörő? Hiszen akkor a mi emberünk!

Martin: Rendőrt kell hívni!

Kate: Nem, nem, a világért sem! Látni akarom, hogy mit csinál! Jöjjön, jöjjön! (Mefogja kezét.)

Martin: De kérem! Ezek dzsiu-dzsicsut tudnak!

Kate (magával vonszolja Martint): Ide... a zongora mögé! Meg ne moccanjon!

Martin: A gazember!

Kate: A szegény ember... tényleg betör!

John (kivágott egy üvegtáblát, a lyukon benyul és kinyitja az ablakot, bemászik az erkélyre, tolvajlámpást és fekete kis táskát hoz, melyben a betörő szerzőszámok vannak. A kezén fekete keztyű van. Holmiját az asztalra teszi. Kívül halk fütty, John erre kinyitja a főbejáratot és beereszti Ezredest).

Kate (boldogan): Ez ő!

Martin: Dzsiu dzsicsu!

Ezredes: Minden rendben? (Bezárja az ajtót.)

John: Eddig igen. Ráarakom az ajtókra a Karter-féle védőzárakat... Betörők ellen használják... (Apró zárat rak az ajtókra, kivéve a főbejáratot.) Most már meggyújthatjuk a villanyt. (Egy lámpát meggyújt.)

Ezredes (leült az asztal mellé, kalappal a fején,

háttal a pénztárnak. A levegőben szimatol): Keztyűvel dolgozol?

John: Amióta kitalálták azt az ostoba daktilosz-kopiát.

Ezredes: Kezdheted az operációt!

John (a pénztárhoz lép): Itt van a páciens! Nem kell félni, öregem, nem kell félni — hamar túlleszünk rajta. (Az asztalhoz lép, nekigyürkőzik, mint orvos az operáció előtt és a szerszámok közt keresgél.)

Ezredes: Mit akarsz? Csak nem furóval?

John: Hát?

Ezredes: Túlságos nagy megtisztelés volna az őcska szardiniás katulyának.

John: Megpróbálhatom a Pierre-féle tűkkel.

Ezredes: Míg elszíttam ezt a cigarettát, nyitva lesz.

John (a kassza zárán babrálgat): Láttad? Rend-örök őrzik a házat.

Ezredes (nyugodtan): Láttam.

John: Megbarátkoztam velük, — rokonszenves fiuk. Az egyiknek fia van a gimnáziumban... Jó tanuló lehet, mert stipendiumot kap... (Munka közben erőlködik.) Ejnye, a teremburáját!

Ezredes: Simán, simán, csak ne gorombán!

Kate (halkan): Nem szereti, ha káromkodnak — ez szép tőle!

Martin: Pszt!

John (fülel): Mi az?

Ezredes (fölkel, szimatolva): Ah! . . .

John (megszeppenve): No? . . .

Ezredes: Valami illatot érzek . . . valami ismerős illatot . . . Édes, fehér szag . . . Te, ha ő most látna minket!

John: Kicsoda — ő? (Szünet után.) Ég még a cigarettád? Mert én megvagyok. (Kinyitja a pénztárt.) A vén spórhert nyitva van. Mit szólsz a kezemhez? (Kiveszi a kasszából az ékszertokot.) Azt hiszem, ez az! (Kinyitja, belenéz.) Kleopátra gyöngyei . . . (Odadadja Ezredesnek.) Tisztességgel elvégeztük dolgunkat, most már jó lelkiismerettel elléphetünk.

Ezredes (szimatol): Ez a szag — !

John: Mégis bezárom a kasszát. Szeretem a tiszta munkát. (Bevilágít a vasszekrénybe.) Nini! Itt járt valaki. A trezor zárát elrontották.

Ezredes (fölriad, érdeklődve odalép): Ugyan? . . . Szent Isten, itt betörték!

John (nevet): Ellopták a részvényeidet. Rossz dilettáns munka! Hogy minek fizetik azt a mafla rendőrséget, ha már ilyen fuserek is dolgozni mernek.

Ezredes: Ez Husztyék munkája. Micsoda csőcse-

lék. Kifosztani a vendégüket. Szégyellem, hogy ez az ember a nagybátyám.

John: Vigasztalódjál, nem is a nagybátyád. Pénzt nem hagytak itt, egy fityinget sem. Szívesen megbírságoltam volna a zsiványokat.

Ezredes: Eredj, hozd rendbe a podgyászt. Én addig eltüntetem a nyomokat.

John (tárva hagyja a kasszát, a lámpát átadja Ezredesnek, a táskával el).

Martin: Oh, a gazemberek!

Kate: Oh, a szegény emberek!

Ezredes (eloltja a csillárt, a tolvajlámpással sorra járja az ajtókat és leszedi róluk a védőzárakat. Utolsónak hagyja Stefi ajtaját).

HUSZONHATODIK JELENET.

Ezredes, Stefi.

Stefi (balról pongyolában, égő gyertyával kezében kilép): Ki az? . . . Ki van itt? . . .

Ezredes (zsebreteszi a lámpást és a zárat, letérdepel): Imádlak!

Stefi: Frank! Jézusom! Pszt! Mit akarsz itt?

Ezredes: Téged . . . téged kereslek, Stefi. Nem tudok megnyugodni, nem tudok elaludni. Ugy imádlak!

Kate: Oh, a gazember!

Martin: A szegény ember!

Stefi: Pszt! Nem hallottál semmit? (Félig kinyitja a jobboldali ajtót, belülről Guidó horkolása hallatszik, beteszi az ajtót.) Beszélhetsz, nem fog fölébredni. De milyen bolondos vagy te. Te nagy gyerek, te!

Ezredes: Ez nem élet így. Én nem tudok hazudni, Stefi. Én megcsaltalak.

Stefi: Máris? No hallod!

Ezredes: Én vőlegény vagyok. Pálma vőlegénye. Ma délután eljegyeztem magamat.

Stefi (haragosan): Pálmával? Megőrültél?

Ezredes: Magam sem tudom, hogy történt . . . Beszélgettem vele és egyszerre el voltam jegyezve. Ugy beleestem, úgy beleestem.

Stefi (kiegészíti): Mint a légy a lekvárba. No hát a férfiak . . .! Igazán mesébe való, hogy milyen maffiák vagytok! Ebből a házasságból nem lehet semmi. Ti nem vagytok egymáshoz valók. Hidd el, amióta közelebbről ismerlek, azóta tudom, hogy nem vagytok egymáshoz valók.

Ezredes: De mit tegyek?

Stefi: Mondd meg neki nyiltan és becsületesen,

hogy ő nem az a nő, te pedig nem vagy az a férfi... és a többi!

Ezredes: Nem, nem, nem. Szemtől szembe... nem, nem. Hanem te megmondhatnád neki. Te olyan okos vagy, olyan tapintatos. Én addig elutaznám. Különben is pár napi dolgom volna Párisban. Mire visszajövök, minden rendben lehetne. (Óráját nézi.) Talán még elérhetném az express-vonatot.

Stefi: Helyes, helyes! Utazz el! A többit bízd reám. (Nevet.) Milyen szemeket fog csinálni Pálma! De úgy kell neki! Mert ő mindig a hátam mögött intrikál.

Ezredes: Nem tudom, hogyan háláljam meg neked...

Stefi: Ha visszajöttél Párisból, akkor majd megmondom, hogyan háláld meg... Pá!

Ezredes (elfújja Stefi gyertyáját, magához öleli és megcsókolja Stefit).

Stefi (nevet, fojtott hangon): Ugyan eressz már, te bolond!

Kate (megtántorodik, a zongora billentyűire támaszkodik, a zongora hangot ad).

Stefi: Jézusom! Mi volt ez?

Ezredes: Valaki van itt! (A sötétségben a zongorához lép, tolvajlámpával egyenesen Katenek a fájdalomtól dermedt arcába világít.)

Kate: Az elveszett lelket meg lehet menteni. De a
akinek szíve nincs, azt nem lehet megmenteni.

Ezredes (a földre ejti a tolvajlámpát).

Stefi (sikolt): Segítség! Segítség!

HUSZONHETEDIK JELENET.

Előbbie, Konzul, Rendőr, Huszty, Guidó.

(Az ezredes a főbejáráthoz rohan, mikor azonban kívül a közeledő konzul hangját hallja, sietve kitárja az üvegerkély egyik ablakát és az ablakdeszkára ugrik.)

Stefi a konzul elől a maga szobájába menekül.)

Konzul (besiet): Rendőr, jöjjön! (A villamos kapcsolót keresi és meggyújtja a csillárt.) Rendőr, rendőr! (Mialatt Ezredes az ablakon kiugrik és Rendőr belép, Konzul Pálma ajtajához szalad.) Pálma kisasszony! (Kinyitja az ajtót, bedugja a fejét, belülről ijedt sikoltás hallatszik.) Pardon! (Huszty ajtajához szalad.) Huszty úr! Huszty úr!

Stefi (a szin mögött): Guidó, Guidó, hát ne aludjon!

Konzul (Huszty ajtaja előtt): Csak nem gyilkolták meg?

Husztty, Guidó és Stefi (egyszerre kilépnek a szobájukból).

Husztty: A konzul úr?

Konzul (a kassza előtt): Itt betörés történt!

Husztty (odasiet, vidáman): Na nézd, igazán betörtök! Hidegvér, nyugalom! Legyünk férfiak!

Guidó (a mögötte szepegő Stefihez): Ne légy gyermek! Hiszen itt vagyok én! (Megpillantja Martint, ijedten hátrál.) Kicsoda ez?

Martin (ugyancsak ijedten hátrál): Én amerikai polgár vagyok!

Husztty (csodálkozva nézi Martinékat): Ezek programon kívül vannak!

Konzul (Martinra néz): Ezt a dolgot tisztázni kell! (A rendőrhöz:) A hölgyet ne bántsa, de ezt az urat ki kell hallgatni!

Martin (a rendőr felé megy): Én nem vagyok betörő, hanem szabad amerikai polgár! Kate-tel, Konzullal és a rendőrrel a háttérben áll és írásokat mutat nekik.)

Stefi (a kassza előtt): Ellopták Kleopátra gyöngyeit!

Guidó (*Husztty*hoz ijedten): A feleségem hozomány!

Husztty (elővezeti Guidót): Fiam, elérkezett az

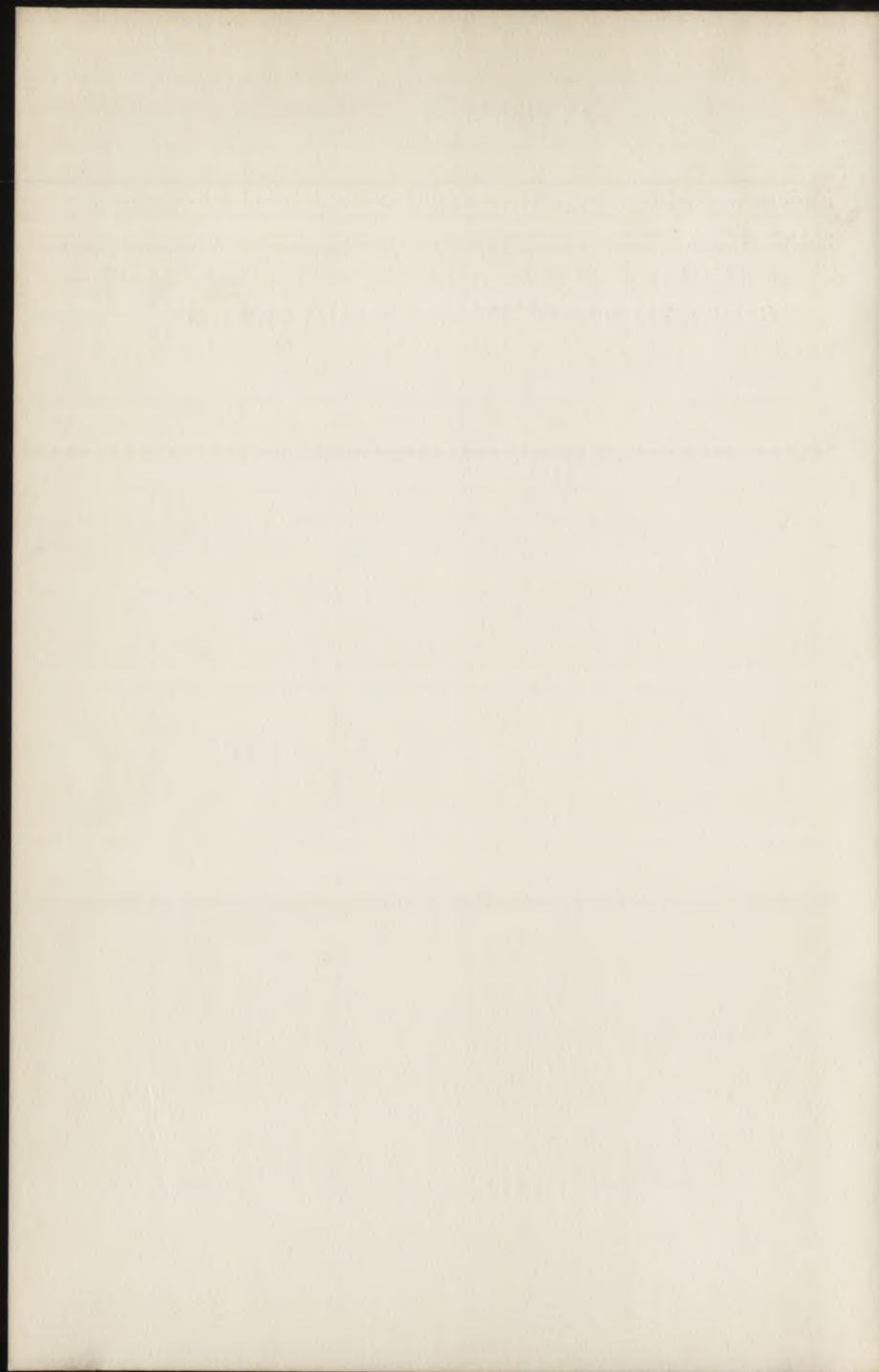

ideje annak, hogy egy féltve őrzött családi titkot közöljek veled.

Guidó: Kleopátra gyöngyei?

Huszty: Tíz koronát érnek. Kleopátra gyöngyei hamisak.

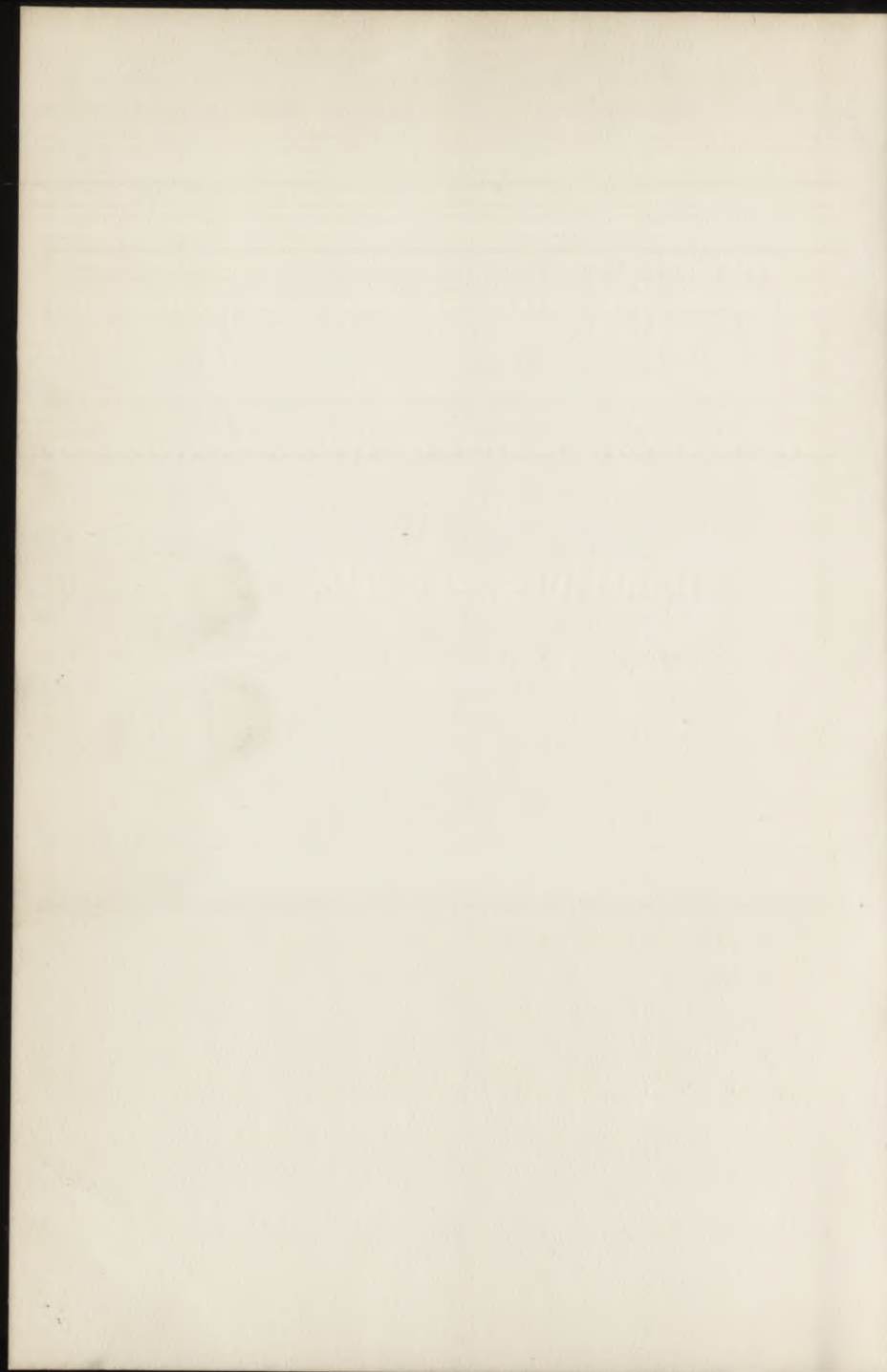
(Függöny.)

HARMADIK FELVONÁS.

II. felvonás díszletei. Reggel van.

ELSŐ JELENET.

Husztly, Stefi, Guidó.

Husztly (az íróasztalnál ül és a részvényeket gusztálja).

Stefi (zongorázik).

Guidó (a főbejáraton jön): Mentek fürödni, vagy nem mentek?

Stefi (tovább játszik): Pálma még nem kész.

Husztly (kiabál): *Stefi*, ne lármázz! (*Stefi* pianó játszik tovább:) Én is veletek megyek. Hátralékban vagyok a karlsbadi sétámmal.

Stefi: *Guidó*, én úgy féltem ma éjszaka. Még most is úgy félek!

Guidó: Mit félsz, mikor itt vagyok én? (*Husztlyhoz*

lép:) Stefi egy naiv gyermek! (Óvatosan szól, hogy Stefi meg ne hallja): Mennyit érnek a részvények?

Husztly (a fiókba csapja a papirokat, kedvetlenül): Csak kétszázötven ezret . . .

Guidó (örömeiben ugrik): Kétszázötvenezeret . . . ?
(Mikor Stefi szándékosan beleüt a billentyűkbe, hirtelen megáll és ártatlan arccal néz maga elé.)

Husztly (mint fönn): Én háromszázezerre számítottam és így ötvenezeret veszíték.

MÁSODIK JELENET.

Előbbie, Pálma.

Stefi: No, csakhogymegvagy végre!

Pálma (balról jön): Hát ez kétségbeejtő!

Husztly: Bizony kétségbeejtő! Ellopták a család szemefényét, házunk büszkeségét.

Guidó (szomorúan): Kleopátra gyöngyei nincsenek többé.

Pálma (fölkel): Bánatodban táncoltál az imént?

Guidó: Nem bánatomban . . . nem táncoltam . . . hanem víz ment a fülembe, fürdés közben . . . Még most is . . . (Fejét rázza, mintha víz volna a fülében.)

Husztty: Nagy károm van. Most már húzzátok össze magatokat, lányok, spóroljatok.

Stefi: Akármi történik is, a vége: lányok spóroljatok! Ha mennykő csap a házba, akkor is: lányok spóroljatok! (Dühösen:) Juj! (Cigarettlára gyűjt.)

Pálma (töprenkedve): Krisztusom, micsoda pletyka lesz ebből!

Stefi (aki végre megtalálta rosszkedvének villámhárítóját, nagyon szelíden): Szegény gyermek, téged igazán sajnállak.

Pálma (idegesen): Mit sajnálsz rajtam? Én rajtam ne sajnálkozzál, kérlek!

Stefi (békésen): Ideges vagy, édesem és az nem is csoda . . . Olyan dolgok sülték ki a vőlegényedről . . .

Pálma (fölpattan): Vőlegény? Kinek a vőlegénye! Ezt már mégis kikérem magamnak!

Husztty (belevág, mikor Pálma azt mondja: vőlegény): Nem vőlegénye! Ilyeneket ne hireszteljetez nekem!

Stefi (angyali szelídséggel): Kérlek, édes Pálmám, ne izgasd magadat. Inkább hallgatok. Hiszen nem is én mondtam, hogy a vőlegényed . . . ő maga mondta.

Pálma: Hazudott!

Stefi: Azt mondta, úgy beleesett ebbe az eljegyzésbe, mint a légy a lekvárba.

Pálma: Hazudott, hazudott! Hanem arról, ugye, nem beszélt, hogy te hogy flörtöltél vele?

Stefi (végtelen béketűréssel): Én flörtöltem? Ugyan Pálma! (Mosolyog.) Én!

Pálma (megszakítás nélkül): Kézzel lábbal flörtöltél. Tudjuk már, hogy mit jelent az, ha te valakit csónakázni viszel a holdfényben!

Stefi (fájdalmasan Guidóhoz): Hallod, Guidó, — én flörtöltem! Én!

Guidó (Pálmához): Pardon, az én feleségem nem szokott flörtölni. Megengedem, hogy gyerekes, hogy túlságosan naiv — de flörtölni nem látta még senki.

Stefi (kezet szorít vele).

HARMADIK JELENET.

Előbbie, Erzsi.

Erzsi (mialatt Guidó beszélt, belépett és megszepelve megállott).

Husztty: Mi az?

Erzsi: A konzul úr van itt egy hölgygel...

Huszty: Ennek a konzulnak hetven millió alatt-
valója van Amerikában és mindig az én nyakamon
ül! (A belépő konzulhoz igen nyájasan:) Van sze-
rencsém!

NEGYEDIK JELENET.

Előbbieket, Konzul, Kate.

Erzsi (miután konzulék beléptek, el).

Konzul (Pálma felé): Pardon, — el kellett jönnöm
hivatalos ügyben... (*Husztyhoz*:) Nos, ugy-e, hogy ne-
kem volt igazam? Mindenben nekem volt igazam!
(Bemutatja Katét.) Ez a hölgy Huston Kate kis-
asszony, az önök rokona...

Kate (nagy szemekkel nézi Stefit, akit láthatólag
feszélyez Kate jelenléte).

Huszty (szigorúan, de igazságosan): Szomorú ta-
lálkozás, kisasszony, nagyon szomorú. Ha az ön bol-
dogult apja tudná, hogy mi történt az éjjel, megfor-
dulna a sírjában.

Kate: Pardon! Hol fordulna meg?

Huszty: A sírjában.

Kate: Kérem, kérem! Az én édesapám nincs sírban!

Husztty (jóságosan): Hát mért nincs sírban?

Guidó (jóhiszeműen Katehez): Európában sírba szokták tenni a megboldogultakat.

Konzul (jóhiszeműen Guidóhoz): Amerikában is. Legalább Északamerikában igen.

Kate: De az édesapám él és jól érzi magát.

Konzul: Él? Mért él? Hát ez fölháborító! (Huszttyhoz:) Lássa, ezt is az a fickó hazudta! Nem is volt a konzerv-Huston fia. Minden szava hazugság volt!

Kate (Stefi felé fordul): Az nagyon veszedelmes ember!

Konzul (Pálma felé): Semmiesetre sem olyan jellemű férfi, hogy egy fiatal ladyt a fürdőbe kísérhetne.

Kate (Konzulhoz): Hanem szegény Martin szomszéd még most is a rendőrségen van. Énértem kezeséget vállaltak a Babilónia tisztjei, de Martinért nem akartak, ő reá haragusznak.

Konzul: Mert mindig birkahúst és articsókát főzött nekik. Megyek és a csillaglobogó védelme alá helyezem a szakácsot . . . (Főbejáraton el.)

ÖTÖDIK JELENET.

Előbbiek, Konzul nélkül.

Kate: Azért jöttem, hogy egyezséget ajánljak önnek. Meg akarom téríteni a kárát. Pardon, rosszul fejeztem ki magamat! Önnek nincs igazi kára. Ha lopás történik, akkor mindig a tolvaj az, aki megkárosodik.

Husztly: A tolvaj?

Kate: Természetesen! Mert mit veszített ön? Egy ékszer. Azt meg lehet fizetni pénzzel, a pénz értéke pedig csak képzelt . . . nem igaz? A szegény tolvaj azonban a lelkét veszíti el és azt nem lehet megfizetni. Ezért nem a meglopottat, hanem a tolvajt kell sajnálni. De azért mégis szeretném, ha ön pénzt fogadna el Kleopátra gyöngyeiért, hogy megmentsem szegény édesapám lelkét és a magamét is . . . Mert én is bűnös vagyok a lopásban . . . megakadályozhattam volna, de nem tettem meg . . .

Husztly: Ha megnyugtatom vele a lelkiismeretét, akkor beszélhetünk a kártérítésről . . . Ez talán kötelességem önnel szemben . . . hiszen rokonom . . . Föltéve persze, hogy a tolvajok nem kerülnek kézre . . .

Guidó: Azok már túl vannak hét országon! Az olyan ravasz fickók soha nem kerülnek meg.

Pálma: Kár! Számadásom lett volna velük, bizonyos rágalmak miatt . . . (*Stefire néz.*)

Stefi: De én is szeretnék a szeme közé nézni!

HATODIK JELENET.

Előbbie, Erzsí.

Erzsí (besiet ijedten): Nagyságos úr, kérem, nagyságos úr . . . itt vannak, visszajöttek . . .

Huszty (ijedten): Kik jöttek . . . te?

Erzsí: Az urak. Az amerikai urak.

(Mind nagy fölindulásban vannak. Huszty a fületövét vakarja, Guidó az ujjait ketyegteti, Pálma ijedtében keresztet vet magára, Kate pedig azt mondja: „Félix úr!” Valamennyien a főbejárat felé fordulnak nagy várakozással.)

HETEDIK JELENET.

Előbbiek, Ezredes, John.

Ezredes (Johnnal a várakozók háta mögött *Huszty* szobájából belép): Visszajöttünk.

Huszty (ijedten hátrál): Hogy kerülnek az én szobámba?

Ezredes: Hát csak ismerem még a járást a kedves nagybácsi házában? (Katehez:) Nem volt álom? Maga Európában van, Kate kisasszony?

Guidó: Hogy merészelnek . . . ?

Huszty: Mit akarnak itt?

Ezredes: Visszajöttünk. Hallottam, hogy Kate kisasszony gyanúba keveredett . . . Hát az nem lehet, az mégsem lehet . . . Hogy mi megugorjunk és Kate kisasszonyt zaklassák: az nagyon alpari dolog volna . . . A betörést mi követtük el. Vállaljuk a felelősséget. (Az asztalra teszi az ékszerdobozt:) Itt van! Kleopátra gyöngyei . . .

John: Tessék megnézni, egy igazgyöngy sem hiányzik belőle . . . (Keserűen a vasszekrény felé.) No, ezért ugyan érdemes volt!

Huszty (halkan *Guidó*hoz): A részvényekért jöttetek!

Guidó: Hát én puff vagyok! Becsületemre mondom, egészen puff vagyok! Kifeszítik a kasszát, ellopják a smukkot . . . jól van! De ahelyett, hogy nyakukba vennék a világot, mint más jóra való betörő, ők visszajönnek és alkalmatlankodnak az embernek!

Husztly (mérgesen az Ezredeshez, aki az íróasztalon keresgél): Mit kotorász itt?

Ezredes (szerényen): Máskor szokott itt cigaretta lenni . . .

Husztly (erélyesen): Tudják, hogy én most rendőroket hivathatok? Hogy becsukathatom magukat?

Ezredes: Csak tessék. Az én kalandor-karriéremnek vége. Ügylátszik, nincs igazi tehetségem a pályámhoz. Ha egy szélhámos úgy lefőzeti magát becsületes emberektől, mint én itt, ebben a házban, az erkölcsi csődbe jut . . . Az jobban teszi, ha maga is elmegy becsületes embernek . . .

John (*Husztly* székébe ül és szabad folyást enged keserűségének): Nehéz mesterség ma már gazembernek lenni, kérem, mert a becsületes emberek részéről igen nagy a tisztességtelen konkurrencia . . . Mert vannak különböző üzletek kérem . . . Ha én megállítom a gyorsvonatot a prairien és kifosztom a pasasérokat, az üzlet, nyerhetek is

rajta, de veszthetek is, mert lelőhetnek . . . Az minden uri emberrel megtörténhetik . . . De ha egy orvos-doktor narkotizálja a betegét, hogy azután kifossza, az nem üzlet, kérem, hanem komizság . . . És ha a becsületes ember a tisztességével narkotizálja az embereket, hogy aztán kifossza őket, az nem üzlet, kérem, hanem piszkos konkurrencia.

Ezredes: Szóval: mi elhatároztuk, hogy fölcsapunk becsületes embereknek. Mindenekelőtt könnyíteni szeretnénk a lelkiismeretünkön. Vallani akarunk. Bűnhődni. Tisztázni fogunk mindent, ami itt az éjjel történt. Mindent! A tárgyalóteremben, hallgatósággal, ujságírókkal, tanukkal, eskü alatt . . . John fiam, szaladj csak egy rendőrért!

John (hátra szalad): Biztos úr, biztos úr!

Stefi (ijedten): Megálljon!

Husztty (dörgő hangon): Megálljon! (Udvariasan Ezredeshez:) Hiszen itt van cigaretta . . . Hát izé . . . a rendőri beavatkozásnak most már nem volna semmi értelme, már rendben van a dolog . . . Kate kisaszszonyt nem fenyegeti semmiféle veszedelem . . . most már elmehetnek . . .

Guidó: Elmehetnek! Elmehetnek!

Kate: Nem énmiattam jött vissza . . . Ez hazugság . . . (Stefire néz.) Egészen más valakiért jött . . .

És én tiltakozom, hogy szabadon eresszék! A másik elmehet, az szegény ember, de ő (Ezredesre mutat) sokkal nagyobb bűnös, mint hiszik . . . Megérdemelné, hogy tömlöche vessék . . . Hallottam, Európában vannak földalatti börtönök, a Doge-palotában, oda kellene bezárni az ilyen embert . . .

Guidó (Husztyhoz halkán): Jaj, jaj . . . baj lesz!

Huszty (leinti, hogy bízsa csak rá): Kedves hugom, én nem ítélek olyan szigoruan, mint maga . . . Ezek fiatalemberek . . . én Istenem, hát megtántorodtak egy gyöngye órában.

John: Egy gyöngye órában feltörtük a Wertheimkasszát . . . Ez mindenkivel megeshetik . . .

Huszty: A bűnöst nem büntetni, hanem jó útra téríteni kell . . .

Guidó: Jó útra téríteni . . . ez az!

Kate (Husztyhoz): Ön olyan nemeslelkű! Azelőtt magam is úgy gondolkodtam . . . Jó útra téríteni, igen! Hiszen azért jöttem át az oceánon. Utána jöttem . . . A rongyai alatt, a cinizmus alatt csillagfényt sejtettem . . . Azt hittem, a lelke . . . Jöttem utána, mint a betlehemi csillag után . . . egy emberi lélek után . . . (Haragosan:) De nincs lelke! Ön nem ismeri az ő igazi bűnét! Nemcsak gyöngyöket lopott, hanem egyebet is . . .

Husztly: Tőlem? Mit?

Guidó (kutatva néz körül a szobában): Egyebet is?

Kate: Ellopta a legnagyobb kincset, az ön szégyen, tapasztalatlan leányának szívét . . . A leánya szereti őt és feleségül akar hozzá menni!

Stefi (szemtelenül Pálmához): No úgy-e?

Pálma: No de kérem! Ez nevetséges! Én . . . hozzá menni? Nevetséges!

Kate: Nem önről van szó, kisasszony. Önt nem szereti. Csak beleesett . . . (Stefire mutat:) Őt akarja feleségül venni.

Guidó: Az én feleségemet?

Kate (megdöbbenve): Felesége . . . (Stefihez:) Ön asszony? Jóságos Isten, — hiszen akkor — (Ezredeshez:) Félix úr, ön nem gentleman.

Ezredes (alázatosan): Sőt még csak Félix sem vagyok.

Guidó (Stefihez): Mi történt itt? Közte és közted. Tudni akarom!

Pálma (gúnyosan Stefihez): Érdekes, mondhatom!

Husztly (Guidóhoz): Ez az egész dolog nem tartozik rád!

Stefi (Ezredeshez halkán és gyorsan): Egy gavalér nem kompromittál egy nőt!

Ezredes (Guidóhoz lovagiasan): Ő nagysága tet-

ten ért, mikor éppen betörtem és hogy eltereljem figyelmét a Wertheim-kasszáról, letérdepeltem előtte és szerelmet vallottam. Szerelmet, hogy lophassak. Ezt elmondani gavallér kötelességem volt!

Guidó: De ő? Mit tett ő?

Ezredes: Amit egy erényes és szellemes úri nő ilyenkor tenni szokott: Kinevetett!

Stefi: Kinevettem, de némi őszinte részvétet is éreztem.

Guidó: Meri erre a szavát adni, mint amerikai?

Ezredes: Észak- és délamerikai szavamat adom.

Kate: Magamon kívül vagyok!

Ezredes: Térjen magához Kate kisasszony, mert ez az igazság. Nem az enyém, hanem az ön igazsága, hogy felebarátairól mindig a legjobbat gondolja!

Kate (zavartan): Hát *csak* lopni akart? *Csak* lopni?

Huszty (megkönnyebbülten): Persze, ő *csak* lopni akart!

Guidó (Katehez): És ön rosszat gondolt!

John (Katehez): Azt mondta neki, hogy nem gentleman!

Kate: Én azt hittem, — (Stefihez:) bocsásson meg!

Stefi (szemtelenül): Mit hitt? . . . Nem értem! Hiszen nekem férjem van!

Kate (boldogan): Persze, önnek férje van! De lássa, én elnöke vagyok a lélekmentő-egyesületnek — én annyi romlottságot tapasztaltam már életemben — azt hiszem, magam is megromlottam már egy kissé . . . Ön ezt nem értheti, mert ön jó és tiszta!

John (önkéntelenül): Oj! (Mind ránéznek.) Oj-jánlom, hogy gondoljunk az elutazásra . . .

Stefi (göggösen): Maga ne oj-jánljon semmit! (A háttértől:) Megyünk fürödni! Guidó!

Guidó: Megyek, drágám!

Stefi (igen előkelően): Frank úr, örülök, hogy megismerhettem! (Guidóval a főbejáraton el.)

Kate (kellemes izgalomban): Kérem, kérem, figyeljenek jól arra, amit most mondani akarok! (Husztyhoz, szónoki rutinnal:) Nem hall ön ebben a pillanatban egy belső hangot, amely így szól önhöz . . . (Más hangon:) Mi a keresztnéve, kérem?

Huszty: Sándor.

Kate: Sándor, Sándor, nem jól van ez így! (Ezredeshez:) És ön, Félix úr, nem hall ön egy hasonló szótatot? Lássák, uraim, ez a lélek szava! (Ezredeshez:) Önhöz így szól a lélek: Neked vannak részvényeid, értékpapirjaid . . .

Husztly (ijedtében köhögni kezd).

Kate (folytatja): A papírok a tiéd, de *Husztly* nagyon ragaszkodik hozzájuk — tehát ajándékozd oda neki a mai nap emlékére! (*Husztlyhoz*:) Önhöz pedig így szól a lélek: Add oda neki Kleopátra gyöngyeit, add oda neki, hadd vigye el Amerikába, annak az öreg embernek, aki annyira vágyódik utánuk.

Ezredes: A papírokat a gyöngyökért? (*Husztlyhoz*:) Bele mehetünk. Egyikünk sem fog ráfizetni az alkura.

Husztly (gyorsan odaadja neki a bőrtokot): Tessék, tessék!

Ezredes: Az értékpapírokat már volt szives átvenni!

Husztly: Az rendben van. Utólagos reklamációk azonban egyik részről sem vétetnek figyelembe!

NYOLCADIK JELENET.

Előbbie, Martin.

Martin (beront, visszaszól): Jójjön, konzul úr, mind itt vannak! *Kate* kisasszony, ön tanum lesz, hogy megsértették egy amerikai polgár szabadságát!

Kate: Örüljön neki, *Martin* szomszéd, örüljön

neki, mert fényes elégtételt és gazdag kárpótlást fog kapni.

Martin: Mikor? Hol?

Kate: Egyszer majd odafenn! (Az égre mutat.)

Martin: Jól van, de a dolog nem sürgős!

KILENCEDIK JELENET.

Előbbieik, Konzul.

Konzul (besiet, Ezredesre mutat): Hát itt van...?

Igen, ő az! El kell fogni!

Huszty (gorombán): Mi baja már megint?!

Konzul: A tolvaj . . . Az ékszertolvaj . . .

Huszty: Lopott magától? Mert tőlem nem lopott.

John: És egyáltalában, kérem, egy amerikai konzul mit ártja magát a magyar belügyekbe? A lopás belügy.

Konzul: De hiszen ő szélhámos. Levelet hozott Rooseveltttől. A levél hamis.

Ezredes (háta fordít neki): John, válaszolj az Unió alkalmazottjának!

John: A levél hiteles! Roosevelt Jim írta, Roose-

velt Jim az én jóbarátom írta sajátkezüleg. Szabad amerikai polgár és pincér egy Kalifornia-streeti barban.

Konzul: Nem az elnök?

Mind (megbotránkozna).

Ezredes: Ugyan kérem! Hiszen Gondokoróban vadászik.

Husztly: Csak nem képzelem, hogy az elnök egy vice-konzullal levelezget?

Ezredes: Az most a rinoceroszokkal van elfoglalva.

Konzul: Az írása egészen az elnöké.

John: A szabad amerikai polgár írása ahhoz hasonlít, akihez akar.

Konzul (makacsul): Azt hazudta, hogy milliomos.

Kate (szeliden): És ön börtönbe akar vetni minden amerikai polgárt, aki életében már hazudott?

Konzul: Hát akkor igazán nem tudom, hogy mi dolgom itt.

Pálma: Majd én megmondom! (Halkan, gyorsan:) Az a dolga, hogy engem elkísérjen a fürdőbe. (Odaadja neki a fürdőtáskáját.)

Konzul (kedves meglepetéssel): Szívesen! Nagyon szívesen!

Pálma (gőgösen bólint): Apa, nem jön?

Husztly: De igen, — karlsbadi kurát kell tartanom . . . (Kate felé:) Azt hiszem, nekünk már nincs

dolgunk egymással . . . (A szobájába megy, míg Pálma a Konzullal hátul elmegy.)

Kate: Félix úr, meg tud nekem bocsájtani . . . ?

Ezredes: Én önnek?!

Kate: Mert minden bajnak én vagyok az oka.

Ezredes: De drága Kate kissasszony, hogy mondhat már ilyet?

Kate: Én, mert én . . . (habozik, majd bátran:) mert megtagadtam öntől egy csókot. Ha megadtam volna, akkor talán . . . nem biztosan, de talán . . . nem esett volna bűnbe . . . Én az Úr legutolsó kis cselédje vagyok . . . mi jogon vagyok én gőgös? Félix úr, ha akarja, csókoljon meg most.

Ezredes: A kezét, csak a kezét, bár erre is méltatlan vagyok. Aki az ön arcát megcsókolja, az legyen maga is tiszta, mint a hó . . . Én százszor haszontalanabb ember vagyok, mint hiszi.

Kate (csillogó szemekkel): Igazán . . . ?

Martin: Hiszen csak ez kellett Katenek!

Ezredes: Én most elmegyek, de előbb szeretnék önnek valamit mondani, Kate kisasszony . . . Nem bánom, ha mindenki hallja is . . . Azt se bánom, ha ki-nevetnek . . . Akárki, akármi legyen is: van a lelkemben egy hely, ott nem járt még senki sem, csak ön, Kate kisasszony, az ön nevetséges és imádásra

méltó, szent együgyűségével . . . Más nem is fog oda bejutni soha.

Kate: Belátom már, hogy önnek igaza van: nem lehet a lelkeket tucatszámra megmenteni. Örülünk kell, ha földi életünk árán sikerül egyet megnyernünk. Nagyon szeretném önt visszavezetni az emberek közé. Azt hiszi képes volnék rá?

Ezredes: Kérem ne beszéljen velem így! Ennyi hófehér szent tudatlanság . . . hiszen ez borzasztó! Ezt nem lehet kibírni! Attól félek, hogy most mindjárt valami szörnyűt teszek . . .

Kate (félénken és kíváncsian): Mit tesz . . . ?

Ezredes: Mit tudom én? Talán odavágom magamat a földre . . . az ön lába elé . . . Talán elkezdek pityeregni . . . Mért nem nevet, kérem?

Kate: Félix úr, én nem vagyok nevető kedvembe.

Ezredes: Hiszen engem nem is hívnak Félixnek.

Kate: Hát mi a neve . . . ?

Ezredes: Megmondom . . . (Körülnéz.) Majd odakünn . . .

Kate (megfogja a kezét): Ne tartson engem olyan nagyon jónak. Meg akarom menteni, mert úgy érzem, ha ez nem sikerül, akkor kárba veszett egész életem . . . Meg akarom menteni . . . de ebben van önzés is. Egyszer meg fogja érteni.

Martin: Én már értem.

Kate: Van egy kis farm Nevadában . . . az édes anyámtól örököltem . . . (Johnra mutat.) Őt is magával vihetné . . . Nos . . . ?

Ezredes (halkan): Ön is ott lesz . . . ?

Kate (bólint a fejével).

Martin: Ez a leány perverz!

Ezredes: Öt perc múlva tisztességes ember leszek, de addig . . . (Huszty ajtajához lép.) Huszty úr, kérem még egy szóra!

Huszty (kijön, köpennyel, sapkával, bottal): Még mindig szerencsénk van magukhoz?

Ezredes: Tudom ám, hogy Kelopátra gyöngyei hamisak.

Huszty: Utólagos reklamációk nem fogadtatnak el.

Ezredes: Reménylem, maga is tudja, hogy az értékpapírok . . .

Huszty (megtántorodik): Hamisak . . . ?!

Ezredes (a távozó Kate után indul, visszafordul, fejével bólint): Utólagos reklamációk nem fogadtatnak el!

John (Husztyhoz gorombán): Tanult „schrenkerrel” akar maga kikezdeni? Maga „balbász!”

— Függöny.

Herczeg Ferenc munkái:

I. Regények, hosszabb elbeszélések:

	Füzve Diszköt.	
	kor.	kor.
Álomország	4.—	6.—
A királyné futárja, Innocent és Mühlbeck rajzaival	4.—	6.—
A fehér páva. Kisvárosi történet... ..	3.50	5.50
Szerelmesek	4.—	6.—
Lélekrablás	3.50	5.50
Honszerző	4.—	6.—
Andor és András, Márk Lajos rajzaival	3.20	5.20
Pogányok. Történ. regény	5.—	7.—
Idegenek közt	2.80	4.80
Egy leány története	3.60	5.60
Szabolcs házassága	3.20	5.20
Simon Zsuzsa	3.60	5.60
Fenn és lenn... ..	4.—	6.—

A Gyurkovics család:

A Gyurkovics-lányok	3.—	5.—
A Gyurkovics-fiúk	4.—	6.—
Gyurka és Sándor	3.—	5.—

II. Elbeszélések:

Napváros... ..	4.—	6.—
Szelek szárnyán	3.50	5.50
Kaland	4.—	6.—
Elbeszélések	3.20	5.20
Böske, Erzsi, Erzsébet	3.50	5.50
Arianna	3.—	5.—
Az első fecske	3.—	5.—
Napnyugati mesék	3.20	5.20
Mutamur... ..	4.—	6.—
Mesék. Mühlbeck Károly rajzaival	—	8.—

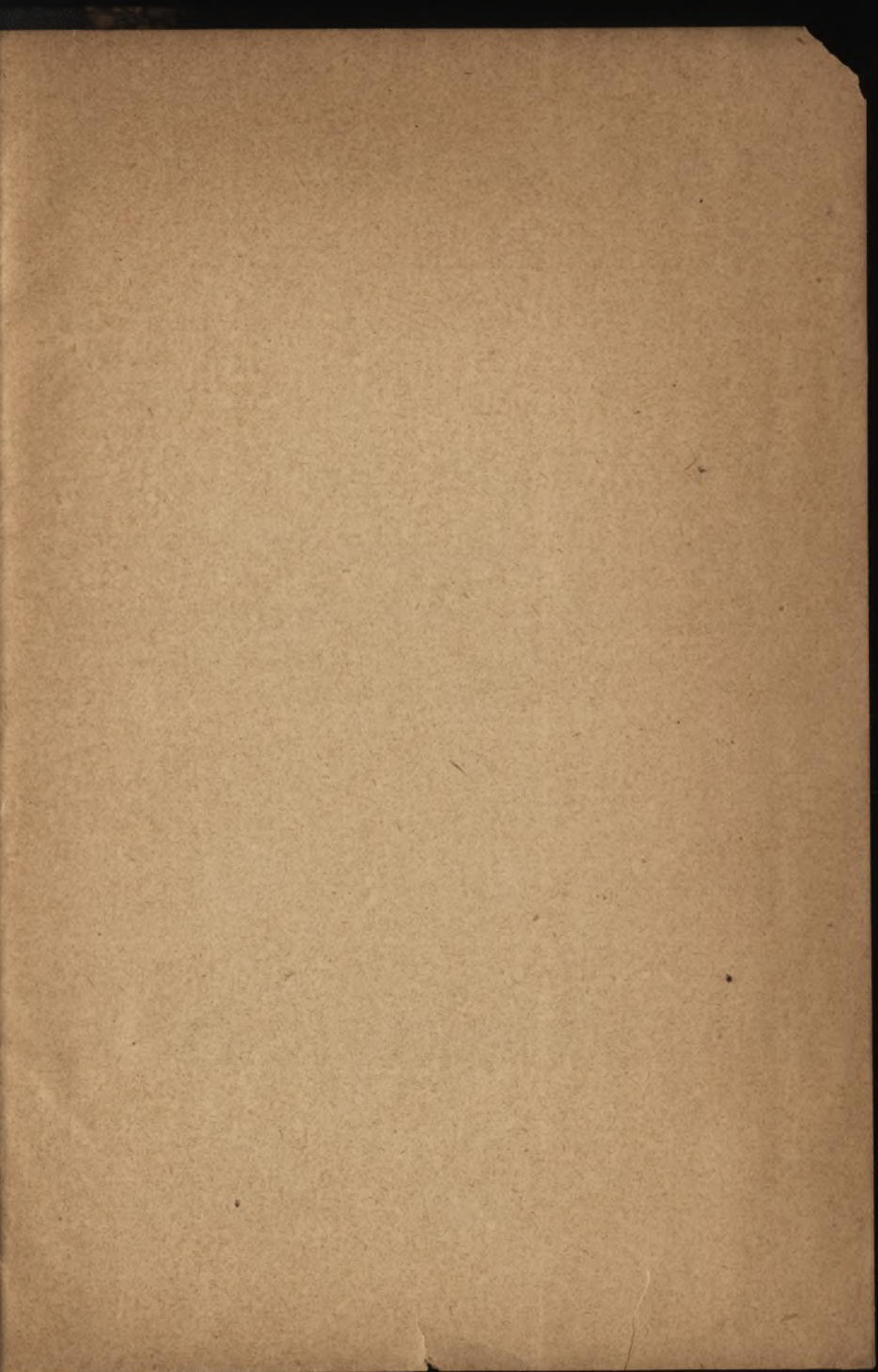
III. Színművek:

Éva boszorkány. Színjáték 3 felvonásban	2.50	4.50
A dolovai nábob leánya. Színmű 5 felv.	2.50	4.50
A három testőr. Bohózat 3 felvonásban ...	2.50	4.50
Az első vihar. Színmű 4 felvonásban ...	2.50	4.50
Honty háza. Színmű 3 felvonásban ...	2.50	4.50
Ocskay brigadéros. Tört. színmű 4 felv.	2.50	4.50
Balaton rege. Regényes vígjáték 4 felv.	2.50	4.50
Kéz kezét mos. Vígjáték 3 felvonásban ...	2.50	4.50
Bizánc. Színmű 3 felvonásban ...	2.50	4.50
Déryné ifjasszony. Színjáték 3 felv. ...	2.50	4.50
A kivándorló. Színmű 4 felvonásban ...	2.50	4.50

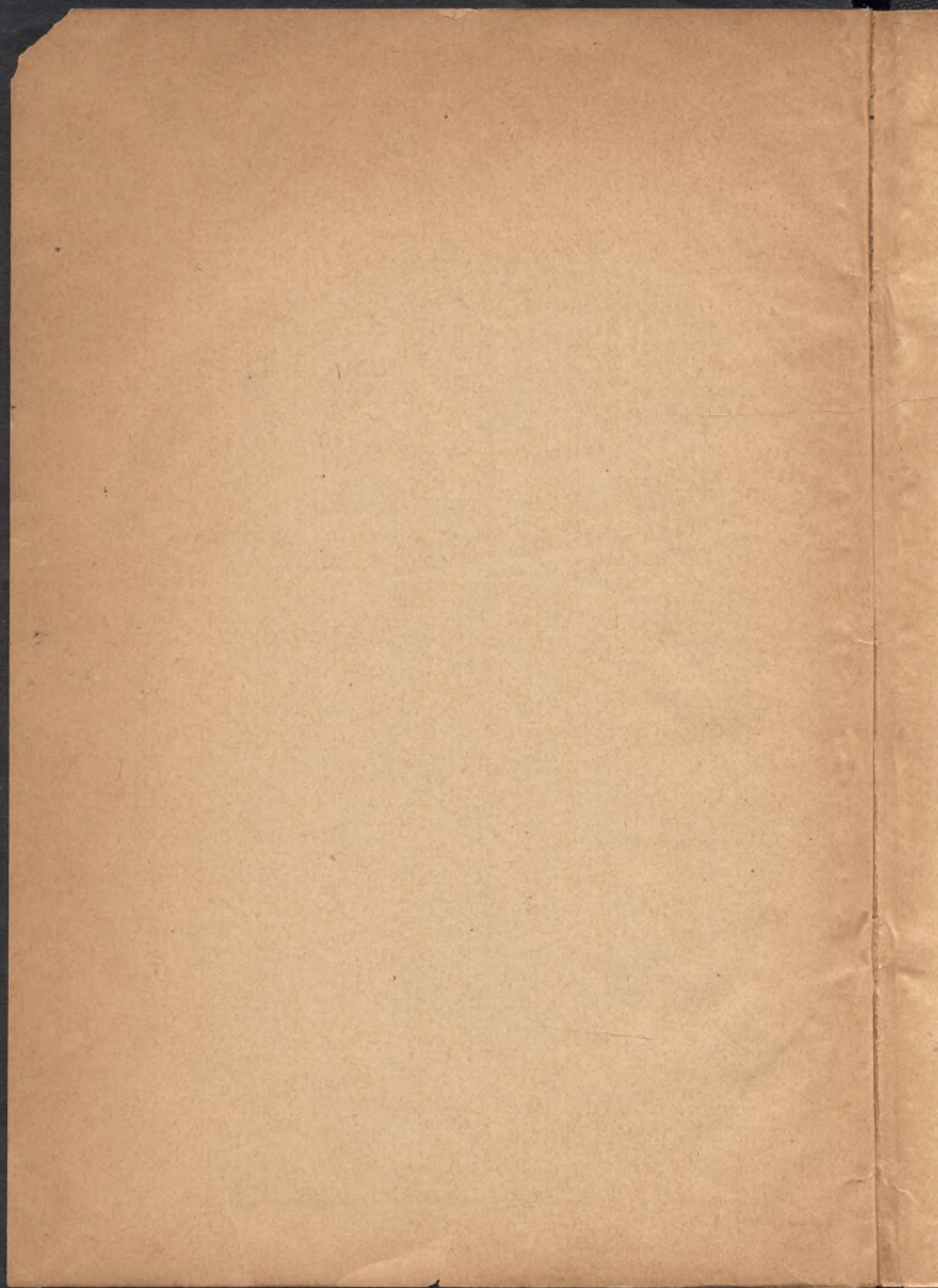
SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA
Budapest, VI., Andrássy-ut 16. szám.

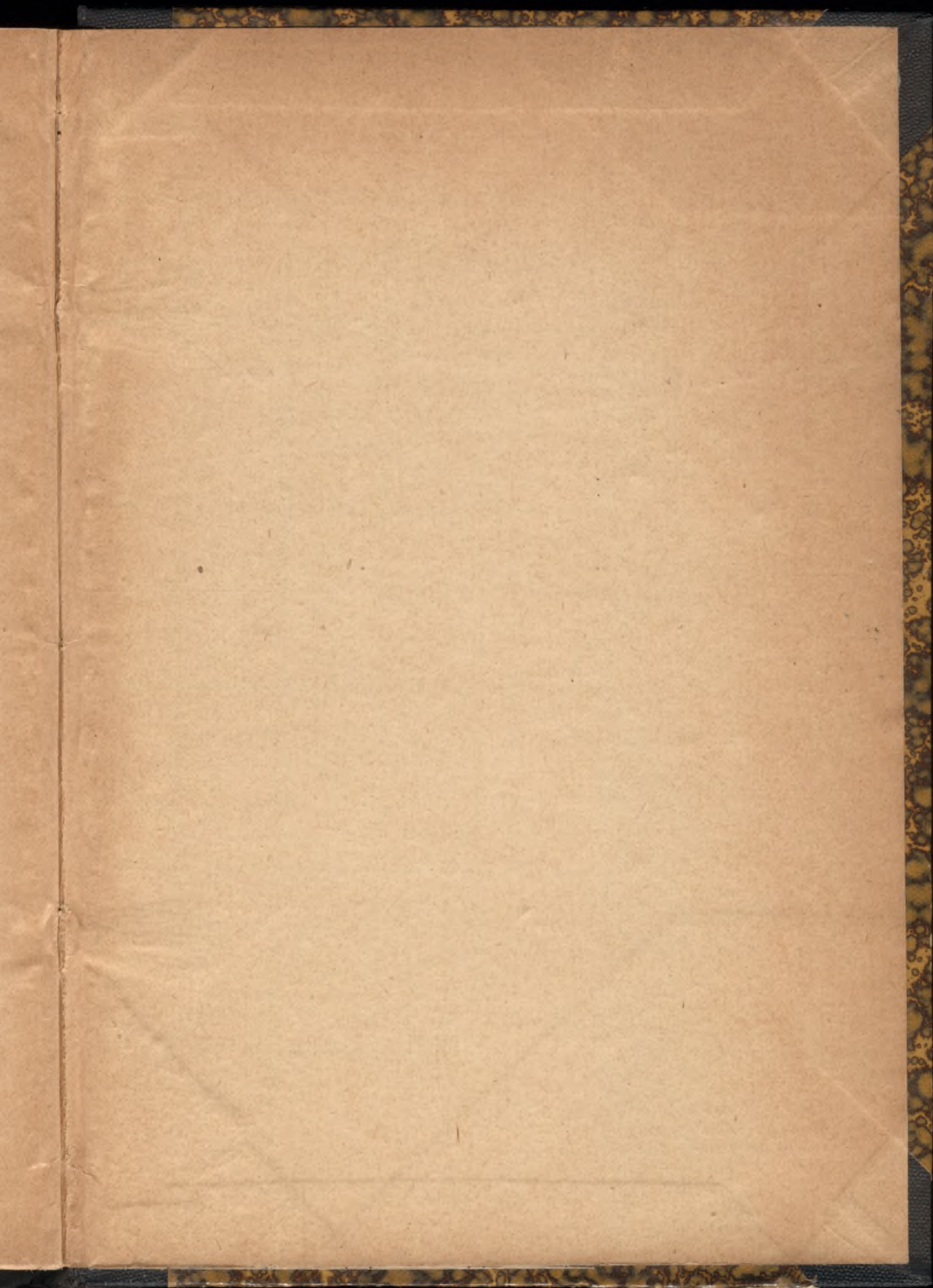

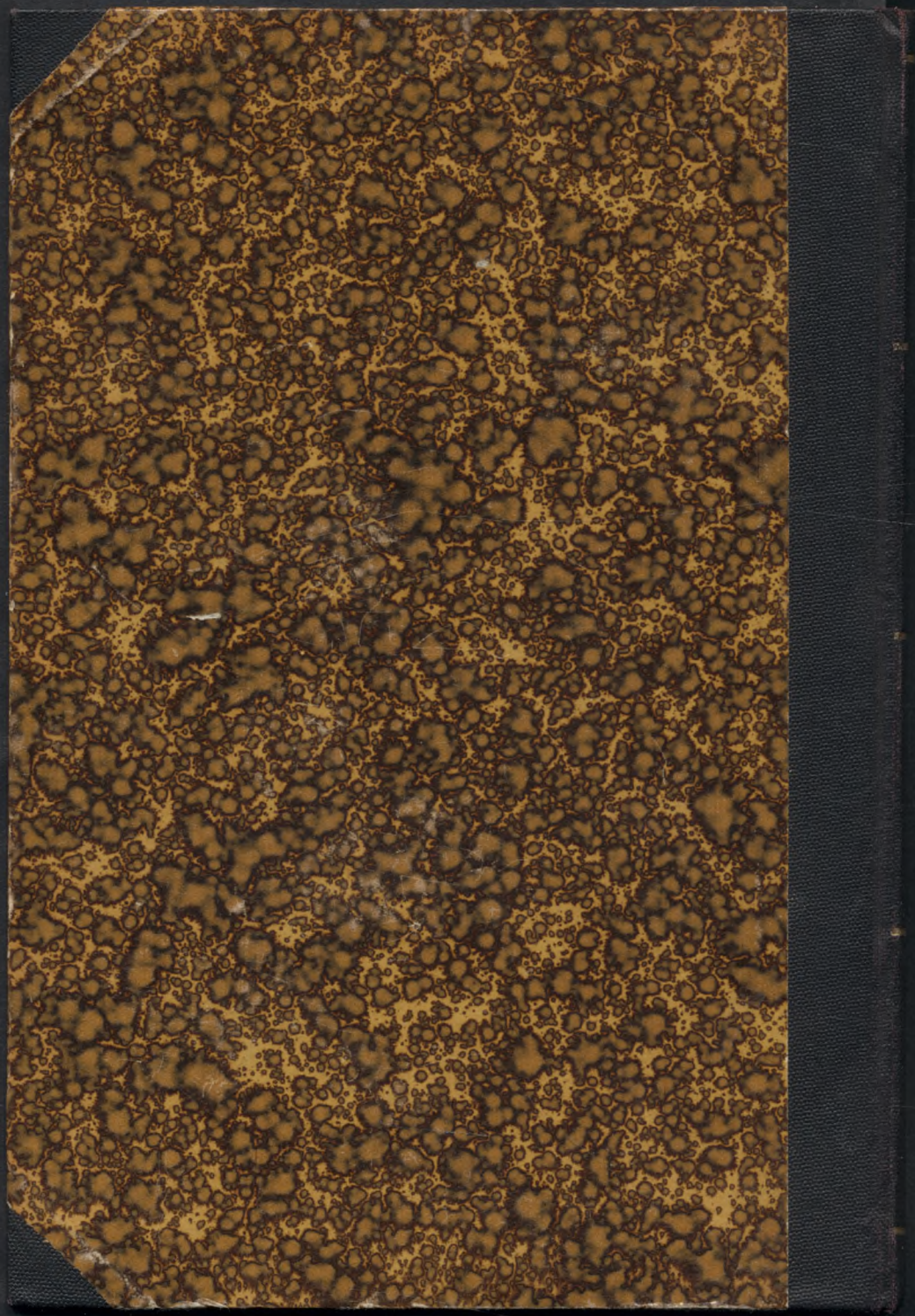

HERCZEG

Az

ezredes

N. M.